

Vlaams
Parlement

vergadering **C126 – WON11**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 3 februari 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Griet Coppé tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de plotse stopzetting van de REG-subsidies voor vervanging van oude cv-ketels en kachels - 982 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de doelstellingen van het Grond- en Pandendecreet - 1020 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de doorlooptijd van sociale huisvestingsprojecten - 1029 (2010-2011)	5
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de problematiek van de windmolens - 1009 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de nieuwe regels tot inplanting van windturbines - 1025 (2010-2011)	13
Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de toekomst van de sociale verhuurkantoren - 1031 (2010-2011)	22
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de editie 2011 van de stadsmonitor en de plaats van Brussel daarin - 1052 (2010-2011)	27
Vraag om uitleg van mevrouw Griet Coppé tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de prestatiebeoordeling van de sociale huisvestingsmaatschappijen - 1064 (2010-2011)	30

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van mevrouw Griet Coppé tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de plotse stopzetting van de REG-subsidies voor vervanging van oude cv-ketels en kachels - 982 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Voorzitter, minister, collega's, in een telex informeerde de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) de sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) dat de budgetten voor rationeel energiegebruik (REG) voor het vervangen van centrale-verwarmingsketels en voor de vervanging van individuele kachels door hoogrendementskachels of voor de omschakeling naar centrale verwarming met condensatieketel zijn uitgeput. Er wordt de SHM's uitdrukkelijk gevraagd geen nieuwe aanvragen meer in te dienen.

Het Vlaams Energieagentschap (VEA) evalueerde vorig jaar in samenwerking met de Provinciale Hogeschool Limburg (PHL) het systeem van REG-subsidies. Hun suggesties over de stroomlijning van de premies konden we lezen in de beleidsbrief 2010-2011. Het gaat eerder om een aantal uitgangspunten, principes en krachtlijnen, dan om concrete maatregelen.

Op basis hiervan belooft de minister in de eerste helft van 2011 een nieuw REG-besluit goed te keuren. Er heerst op het terrein enige onrust omdat er nu enerzijds wordt gecommuniceerd dat het oude systeem stopgezet wordt, maar het anderzijds onduidelijk blijft welke initiatieven ter stimulering van het REG zullen worden genomen.

Minister, hebt u het naderen van de uitputting van de REG-subsidiepot gesignaleerd aan de betrokken actoren, zoals de SHM's? Welke finale conclusies trekt u nu uit de studies? Welk REG-beleid hebt u voor ogen? Welke REG-acties wilt u in 2011 ondernemen? Wat zijn de krachtlijnen van het nieuwe REG-subsidiebesluit?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, ik zal apart de REG-subsidies behandelen en de subsidies voor het vervangen van de ketels.

Sinds begin 2007 kunnen SHM's een premie van 800 euro aanvragen voor de vervanging van een oude centraleverwarmingsketel door een hoogrendementstoestel. De Vlaamse Regering heeft hiervoor indertijd in een totaal budget van 5.240.000 euro voorzien. Van bij het begin van de actie heeft de VMSW erop gewezen dat het gaat om een beperkt budget en dat de uitbetalingen zullen gebeuren in volgorde van aanvraagdatum tot uitputting van de middelen.

Sedert halfweg 2007 publiceert de VMSW op haar intranet 'Woonnet' maandelijks het aantal nog beschikbare premies en gemiddeld tweemaal per jaar werden de SHM's via een telex, een informatiebrief, op de hoogte gebracht van de evolutie van de acties en tevens aangespoord om werk te maken van de vervangingen.

In juni 2010 zag de VMSW dat het budget voor de ketels binnen enkele maanden uitgeput zou zijn. Met de telex van 9 juli 2010 werden de SHM's hiervan duidelijk op de hoogte gebracht en werd er gewezen op een mogelijke aanvulling vanuit het budget voor de vervanging van kachels. In september 2010 was het oorspronkelijk geplande budget uitgeput.

Het besluit van december 2008 voorziet ook nog in een budget van 940.000 euro voor het vervangen van bestaande individuele kachels door hoogrendementkachels of door condenserende ketels voor centrale verwarming. Deze actie kent echter weinig succes. Er werden slechts 464 premies van 400 euro toegekend. Via het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) van 2010 werd dit budget dan ook opengesteld voor de vervanging van oude verwarmingsketels.

Ondertussen bleven de premieaanvragen voor ketels verder binnenkomen waardoor ook dit bijkomend budget nagenoeg onmiddellijk uitgeput was. SHM's met nog openstaande

aanvragen waren ondertussen via een persoonlijke mailing aangemaand om hun dossier per kerende in orde te brengen zodat de betalingen nog konden gebeuren. Op 17 januari 2011 werd het einde van de premies voor ketels aangekondigd.

Het was dus zeker niet onaangekondigd. Er was een goede monitoring, ook in de communicatie naar de SHM's.

Het was ook een goede maatregel. In totaal werden 7651 oude cv-ketels en 464 verouderde kachels vervangen door moderne hoogrendementtoestellen. Ik bekijk momenteel de mogelijkheden om een nieuw initiatief te nemen in dit kader. Ik wil het niet ad hoc doen, maar ik zou het willen kaderen in de langetermijnplanning die ik met de inventarisatie heb opgestart. Met andere woorden, er is de prioritering die we zullen maken op basis van de renovaties die gepland zijn. Welke vernieuwingen zijn het eerst aan de beurt? Wat geeft een groot effect op bijvoorbeeld de energierekening? In die volgorde zullen we proberen een aantal maatregelen te nemen.

De resultaten van de studie en de conclusies van de Provinciale Hogeschool Limburg, die de stakeholdersbevraging heeft begeleid, werden een laatste maal voorgelegd op de stakeholdersvergadering van 26 november 2010. Op basis daarvan heeft het VEA voorstellen tot wijziging geformuleerd. Die worden op dit moment onderzocht om op korte termijn conclusies te kunnen meedelen aan de Vlaamse Regering.

Het beleid dat ik voor ogen heb – in grote lijnen –, is vooral een stroomlijning van de premies van de netbeheerders en die van het VEA, het in rekening brengen van de mogelijkheden die op federaal vlak worden geboden inzake belastingvermindering of schrapingen voor energiebesparende investeringen en de samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen. De krachtlijnen van het wijzigingsbesluit dat ik aan de Vlaamse Regering voor een eerste principiële goedkeuring zou willen voorleggen, zijn de volgende. Er wordt overgegaan van resultaatsverplichtingen naar actieverplichtingen, met andere woorden er zullen dus welomschreven acties moeten worden ondernomen. Ze kunnen eventueel worden aangevuld met een beperkte middelenverplichting. Het doel daarvan is dat alle premies in Vlaanderen dezelfde zullen zijn. Er bestaat een groot verschil tussen premies die je kunt ontvangen, afhankelijk van het werkingsgebied waarin men zich bevindt. Dat zal veranderen. Ongeacht waar je woont, zul je recht hebben op dezelfde premies, want het zullen actieverplichtingen worden.

De actieverplichtingen moeten natuurlijk goed aansluiten bij de beleidsprioriteiten wat betreft de verbetering van de energieprestaties van het bestaande woonpatrimonium en nieuwe woongebouwen. De middelenverplichting die er nog facultatief aan zou kunnen worden toegevoegd, moet de netbeheerders toelaten innovatieve of gefocuste projecten uit te voeren. Voor de sociale woonsector zijn er momenteel een aantal projecten rond isolatie. We willen een manier vinden om dergelijke dingen blijvend mogelijk te maken.

We zullen dus naast die premiebedragen voor een aantal actieverplichtingen ook een voorlopersbeleid stimuleren. Dat is belangrijk, niet enkel voor de mensen die voorloper willen zijn, maar ook voor de bouwsector. De bouwsector vraagt van ons dat wij mensen stimuleren om een aantal verdere stappen te zetten om die expertise en die knowhow op te doen. We streven nu naar nagenoeg energieneutrale woningen. In die zin is het voor hen belangrijk dat mensen nu al beginnen te bouwen aan zeer energiezuinige woningen zodat die expertise tijdig in de sector aanwezig zou zijn.

Die premies moeten zoveel mogelijk kunnen worden aangevraagd en toegekend volgens het eenloketprincipe. Vandaag moet de dakisolatiepremie eerst worden aangevraagd bij de distributienetbeheerder. Op basis van wat men krijgt bij de distributienetbeheerder komt er een lijst toe bij het Vlaams Energieagentschap. Het VEA zorgt ook nog voor een uitkering. Al die stappen maken het onnodig ingewikkeld. We zouden dit dan ook via één loket willen regelen.

Dat zijn de krachtlijnen van een wijzigingsbesluit dat ik hoop te kunnen laten goedkeuren in de Vlaamse Regering in de eerste helft van 2011 zodat het besluit vanaf 1 januari 2012 van kracht kan worden op het terrein. Het document zelf is nog niet voorgelegd aan de regering, maar dit zijn alvast de grote principes waarop ik mijn voorstel zou willen stelen.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Er is goed gecommuniceerd. Alleen stel ik vast dat bepaalde maatschappijen nog altijd te weinig op de hoogte zijn. De ene maatschappij is de andere niet. De ene is ook groter en heeft meer personeel dan de andere. Dit ligt niet aan de communicatie op zich, maar aan de kracht van bepaalde voorzitters en directeurs binnen de sociale huisvestingsmaatschappijen.

De krachtlijnen die u hebt opgesomd over het nieuwe REG-subsidiebesluit stemmen positief en optimistisch, met het oog op de streefdatum van 1 januari 2012. Dit zal helpen om onze doelstellingen voor 2020 in verband met goed geïsoleerde woningen te halen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de doelstellingen van het Grond- en Pandendecreet - 1020 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de doorlooptijd van sociale huisvestingsprojecten - 1029 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Er is al veel inkt gevloeid over het grond- en pandenbeleid en er zal nog zeer veel inkt over vloeien.

Minister, niemand stelt de doelstellingen uit het Grond- en Pandendecreet in verband met de sociale woningbouw ter discussie. Diverse cijfers over de toch wel noodzakelijke bijkomende sociale huur- en koopwoningen staven de problematiek van deze moeilijk uitvoerbare doelstelling. Het is in deze commissie, tijdens vragen en ook tijdens de begrotingsbespreking, al vaker gezegd dat er budgettair geen probleem is. De middelen zijn er om de doelstellingen uit het Grond- en Pandendecreet te halen. Voor 2011 zouden er vanuit de sociale huisvestingsmaatschappijen 900 sociale koopwoningen extra komen, ongeveer 1500 op jaarbasis. Daarnaast zou de private sector instaan voor 400 extra sociale woonsten.

Uit diverse contacten, zowel bij de private sector als bij de bouwmaatschappijen, blijkt dat die cijfers nogal optimistisch zijn. Er is geen gebrek aan middelen en het heeft ook niets met uw beleid te maken. Maar als minister bent u natuurlijk wel verantwoordelijk voor de doelstellingen. Er zal een tandje en misschien zelfs een volledig gebit moeten worden bij gestoken om de doelstellingen te halen. Die dreigen immers in gevaar te komen.

De belemmeringen en vertragingen vanuit Ruimtelijke Ordening vormen daarbij een belangrijk knooppunt. Bovendien rijst ook de vraag of er nog voldoende kandidaten zijn in tijden van economische en financiële crisis. Misschien worden we straks wel geconfronteerd met stijgende hypothecaire rentes. Dat zou de vraag opnieuw tijdelijk kunnen bemoeilijken.

De vraag is dan ook of er nog voldoende kandidaten zijn om die woningen te kopen. Ik heb vernomen dat daar twijfels over bestaan.

Er moet btw betaald worden op de reële waarde en niet op de verkoopprijs, wat vanzelfsprekend ook consequenties heeft. Nog een belemmering zijn de regelmatige wijzigingen op de reglementeringen, bijvoorbeeld over de toegankelijkheid.

Ik heb een aantal dossiers gezien die zo goed als klaar waren met de private sector, met de bouwmaatschappij. Alles stond dus op de tekentafel, plots is er een wijziging in de reglementering van toegankelijkheid en mag men een aantal gevallen opnieuw herbeginnen. Het gaat tijdens die onderhandelingen tussen private en sociale sector over geld, over rentabiliteit vanuit de private sector. Dit blijkt toch opnieuw bepaalde projecten on hold te zetten of misschien zelfs terug naar af te sturen.

De financiële middelen die u vanuit de Vlaamse Regering ter beschikking stelt, vormen geen probleem. Wel zijn er belemmeringen door de procedures, allerhande wijzigingen en de financiële en economische crisis, die de doelstellingen onder druk zetten.

Belangrijk is wat ik voortdurend hoor vanuit het werkveld, over de procedure hangende bij het Grondwettelijk Hof, destijds door het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka) ingeleid. De directeur van Voka was toen de heer Muyters. Als er ooit een probleem is, zal die voormalige Voka-directeur als minister van Ruimtelijke Ordening dat probleem ook moeten oplossen, maar goed, dat is mijn probleem niet. Het probleem is dat investeerders ter plaatse misschien wat afwachten omdat ze denken dat de uitslag voor hen misschien niet zo slecht zou zijn. Voor een stuk kan dat misschien ook weer vertragingen realiseren. Deze zaken moeten dringend worden uitgeklaard.

Kunt u mij een exacte stand van zaken geven van de realisatie van het Grond- en Pandendecreet in functie van de doelstellingen? Wat is het tijdsplan? Zijn de knelpunten die ik heb opgesomd, er volgens u ook? Staan ze de vlotte realisatie van de doelstellingen in de weg? Welke initiatieven kunnen er worden genomen? Zijn er al evaluaties geweest sinds de inwerkingtreding van het Grond- en Pandendecreet? Gebeurt dat in overleg met de verschillende actoren, ook politiek? U bent bijvoorbeeld niet verantwoordelijk voor ruimtelijke ordening, daar zie ik toch een klein knelpuntje. Wat zijn de reeds genomen conclusies van deze evaluaties?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Voorzitter, minister, mijn vraag gaat concreet over de doorlooptijden. Dat de doorlooptijd van sociale huisvestingsprojecten soms heel lang kan duren, daar is iedereen het over eens. In dit kader werd reeds onderzoek gedaan naar de knelpunten in de aanleg van infrastructuur.

In de eerste helft van 2010 werd een inventaris opgemaakt van de factoren die een negatieve impact kunnen hebben op de doorlooptijden voor infrastructuur. Voor elk van die factoren is onderzocht waarom ze een grote invloed hebben, wat de impact op de deelprocessen is, wat de invloed is op de fasering van de werken, wat mogelijke oplossingen zouden kunnen zijn en op welke manier het proces in die gevallen zou moeten worden aangepast.

Gekoppeld aan die infrastructuurdoorlooptijden werden een aantal woningbouwprojecten geselecteerd waarvan het voorontwerp al minstens vijf jaar geleden bij de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) werd ingediend en waarvoor intussen nog steeds geen werken konden worden besteld. Zo werd per provincie één dossier geselecteerd om nauwer te bestuderen wat het probleem is met die doorlooptijden op het vlak van infrastructuur.

De bedoeling was om te kijken op welke manier de vaststellingen en aanbevelingen het meeste kans zouden maken op valorisatie. Dat gaat dan heel specifiek over doorlooptijden op het vlak van infrastructuur. In het antwoord op een schriftelijke vraag hebt u dan ook aangekondigd dat in 2010 er ook een studie zou worden uitgevoerd naar de procedures met betrekking tot de woningbouw. In dat schriftelijk antwoord staan al een aantal typische vertragingfactoren die bekend zijn: de regelgeving over grondverzet, archeologische

inspectie en onderzoek, de watertoets, veiligheid en gezondheid, toegankelijkheid – waar de heer Decaluwe het ook over had – , ruimtelijke ordening, enzovoort.

U hebt aangekondigd dat er voor het einde van 2010 concrete aanbevelingen voor verbetering zouden zijn. Daarnaast hebt u ook meegedeeld dat de Vlaamse Bouwmeester heeft toegezegd om mee na te denken over de manier waarop de architecturale kwaliteit behouden kan blijven binnen grote projecten. Graag had ik u hieromtrent enkele vragen gesteld.

Hebt u reeds zicht op concrete aanbevelingen voor het beperken van de doorlooptijd van sociale huisvestingsprojecten enerzijds op het vlak van infrastructuur en anderzijds op het vlak van woningbouw? Zo ja, wat zijn die aanbevelingen?

Ik veronderstel dat de problematiek rond doorlooptijden overleg vereist tussen andere bevoegde ministers. Is er reeds overleg geweest omtrent deze materie met andere bevoegde ministers die bij deze problematiek betrokken zijn?

Welke afspraken zijn gemaakt met de Vlaamse Bouwmeester?

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord. De CD&V is een echte standenpartij gebleven: drie stemmen. (*Gelach*)

De heer Veli Yüksel: Ik kom uit de stad.

Minister, ik had nog een aanvullende vraag over het Grond- en Pandendecreet. Ik heb recente cijfers opgevraagd met betrekking tot de centrumsteden. We zijn hier ook in de commissie Stedenbeleid. Uit die cijfers blijkt dat die inspanningen niet voldoende zijn als we kijken naar de wachtlijsten en de vraag in de centrumsteden.

Ik zou u daarom willen vragen of we vandaag in dat Grond- en Pandendecreet en de doelstellingen erin, in de stedelijke gebieden geen extra inspanningen moeten leveren. Het Grond- en Pandendecreet schrijft een bepaald percentage voor. Als dat percentage gehaald wordt, moeten die steden en gemeenten eigenlijk geen inspanningen leveren. De nood is zeer groot in die steden en gemeenten. De steden en gemeenten kunnen zelf engagementen aangaan, convenanten afsluiten. Dat is vrijblijvend. Mijn vraag aan u is of we voor de centrumsteden niet beter naar een andere aanpak zouden gaan: niet alleen financieel extra ondersteunen, maar ook een kader creëren om tegemoet te komen aan de woonneed.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, LDD is altijd heel duidelijk geweest: we zijn altijd tegen het Grond- en Pandendecreet geweest. We vonden dat vanaf het begin een heel slecht decreet, dat de Vlamingen door de strot is geduwd. Vandaag blijkt zelfs dat dit nieuwe, recente decreet, dat hier is gemaakt ten tijde van de ‘goedbestuurperiode’, niet werkt in de uitvoering. De Vlaamse Regering wordt met dit nieuwe decreet al meteen geconfronteerd met de regelzucht die in Vlaanderen leeft. Nu komt zelfs een lid van de meerderheid, de heer Decaluwe, hier vandaag vragen of er nog wel voldoende kandidaten zijn, in deze tijden van economische crisis. Dan vraag ik me af wat ik, als lid van de oppositie, hier nog aan moet toevoegen. Dat is al heel veelzeggend.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, ik wil me aansluiten bij het betoog van de heer Yüksel. Minister, als ik het goed begrijp, heeft de regering vorige week of twee weken geleden beslist om de voorwaarden voor het bouwen van sociale huisvesting in die steden en gemeenten die hun sociaal objectief al hebben behaald, nog wat te vereenvoudigen. Ik heb alleszins gelezen dat er in Antwerpen feest wordt gevierd in het Militair Hospitaal en bij het Regattaproject op Linkeroever: zij zijn immers vrijgesteld van de regel dat 10 procent sociale woningen moeten worden gerealiseerd, omdat er in de stad al voldoende sociale woningen zijn. Minister, hoeveel sociale woningen minder zullen er door die vrijstelling worden gebouwd, in het kader van de doelstellingen van uw grond- en pandenbeleid? Hebt u daar een zicht op?

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, ik wil even ingaan op de vraag van mevrouw Taeldeman over de doorlooptijd van sociale huisvestingsprojecten. Mevrouw Taeldeman, ik betreur enigszins dat er hier sprake is van wat eenzijdigheid. U hebt alleen de doorlooptijd van de projecten van sociale huisvestingsmaatschappijen belicht, maar het is wel een algemeen probleem, dat zowel op de privémarkt als bij de sociale huisvestingsprojecten rijst.

Minister, ik zou het jammer vinden, mocht straks uit uw antwoord blijken dat u initiatieven zult nemen waardoor de projecten van privéontwikkelaars opnieuw op de lange baan zullen worden geschoven. Ik hoop dat u ter zake een evenwichtige oplossing zult vinden.

We weten allemaal dat de regelgeving op zich ook wel voor veel langere termijnen zorgt, zowel op de privémarkt als op de sociale markt. Ik wil er ook op wijzen dat het in de praktijk mogelijk moet zijn om te bouwen. De doelstelling is het realiseren van 65.000 woningen tegen 2020. Ik wil dan wel eens zien of het fysiek mogelijk zal zijn om al die aannemers en bouwondernemingen dat te kunnen laten realiseren. Ik heb die vraag altijd gehad bij die doelstelling, en vandaag komt ze zeker van pas.

De heer Jan Penris: Minister, dat hier vandaag toch wel kamerbreed een aantal bekommernissen worden geuit, toont aan dat we ons zorgen maken en dus niet meer geloven in de cijfers die u naar voren hebt geschoven. Daarvoor zijn een aantal redenen te vinden. De heer Decaluwe heeft een aantal zeer terechte opmerkingen gemaakt. Mevrouw De Waele heeft gewezen op iets dat we al bij de bespreking van de beleidsbrief tot uiting hebben gebracht, namelijk dat de markt fysiek moeilijk zal kunnen volgen. De cijfers die u destijds hebt aangehaald, waren en blijven zeer voluntaristisch. Dat valt natuurlijk te betreuren, tenzij u vandaag duidelijk kunt maken dat die cijfers volgens u realistisch zijn. Maar goed, de scepsis is genoteerd.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, geachte leden, sinds de inwerkingtreding van het decreet zijn nogal wat gemeenten begonnen met een langetermijnplanning voor die sociale woningbouw, om dat bindend sociaal objectief te halen. Er werd hier verwezen naar een aantal steden en gemeenten die dat objectief halen, maar helaas zijn dat er nog niet veel. Dat vraagt natuurlijk heel wat voorbereidend werk van de gemeenten. Ze maken voorstudies van beschikbare gronden. Ze zoeken naar partners om mee een gemengde programmering uit te werken. Ze maken reglementen om gronden te activeren en eventueel te laten bebouwen enzovoort. Ook sociale huisvestingsmaatschappijen en privé-initiatiefnemers organiseren zich met het oog daarop. Dat is niet onlogisch. Bovendien kunnen we in de opleveringen nu nog niet het effect zien van het Grond- en Pandendecreet, want het gaat over woningen die vóór het decreet werden gepland. Dat weet u natuurlijk ook.

Voor 2009, 2010 en 2011 is een exponentiële groei voorzien in de uitvoeringsprogramma's, als we even kijken naar de begroting. Mijnheer Decaluwe, u hebt daarnaar verwezen. Wat het aantal te plannen huurwoningen betreft, was er in 2009 sprake van 2045 woningen, en in 2011 van 2619 woningen. Dat is een forse groei, maar die is wel haalbaar. Het aantal te plannen koopwoningen is veel sterker gestegen: er is sprake van een verdrievoudiging op enkele jaren tijd. Dat is natuurlijk een klus van een heel ander kaliber.

In beide programma's is in een aandeel voorzien dat door private initiatiefnemers gerealiseerd moet worden in het kader van de sociale last. Die aantallen zijn heel moeilijk te plannen. Ik zal nauwgezet opvolgen hoe dat gedeelte evolueert.

Bij de VMSW worden beduidend meer aanvragen voor een deelattest ingediend dan een jaar geleden. Dat komt op gang. De effecten van het decreet zullen over een paar jaar pas echt goed kunnen worden gezien en gemeten, want op dat moment zal het aantal gerealiseerde woningen evengoed exponentieel groeien. De voortgangtoets van 2012 is erg belangrijk om

daar al een eerste zicht op te krijgen, waarna we kunnen bijsturen als dat nodig zou zijn. De cijfers van het aantal sociale woningen en stedenbouwkundige vergunningen zullen dan ook verzameld zijn.

Dat neemt niet weg dat we al een zicht hebben op een en ander. Er zijn intussen uitvoeringsprogramma's. Er valt over 2009 al heel wat definitiefs te zeggen. Voor 2010 ligt dat nog niet volledig vast. Voor 2009 zijn er 2250 huurwoningen geprogrammeerd, terwijl er 2045 nodig waren volgens het groeipad. Dat is goed. Er zijn ook 790 koopwoningen geprogrammeerd. Daar waren er 878 nodig volgens het groeipad. Voor huur zitten we wat beter en voor verkoop zitten we er wat onder. Ik vermoed dat u die evolutie ook zult kunnen doortrekken naar de jaren die daarop volgen. Dat is wat de eerste indicaties ons duidelijk maken.

Je moet weten dat dit verhaal tegen 2020 moet zijn ingevuld. Op zich is het geen ramp dat we ergens eens wat sneller gaan en ergens anders wat trager. We moeten wel zorgen dat de planning, ook budgettair, idealiter afgestemd op 2020, waarbij we ook rekening moeten houden met de haalbaarheid. Ik zal straks nog wat knelpunten aanhalen. Veel van die knelpunten zijn ook door de leden in de commissie aangehaald, maar het is wel belangrijk dat als er in geld wordt voorzien, we dat zoveel mogelijk afstemmen op het ritme van bouwen.

De beste indicator voor de groei is het reële aantal gegunde woningen per jaar. Dat betekent dat voor de huur in 2006 het aantal gegunde woningen 1487 was, terwijl dat aantal in 2009 1975 bedroeg. Voor de koop zien we dus die duidelijke stijging. Voor de koop is er ook een belangrijke toename die zich zal voortzetten in de geplande woningen. In 2006 bedroeg dit aantal 491, in 2009 bedroeg dat aantal 573.

Nogmaals, die vooropgestelde stijging is erg ingrijpend en vormt een grote uitdaging. Om die reden heb ik enkele maanden geleden al aan de VMSW en de VLM gevraagd om een actieplan op te stellen om ervoor te zorgen dat de bouwactiviteit in de mate van het mogelijke die budgetten zou volgen. In het geval van het onvoldoende vastleggen van budgetten, moeten die middelen hoe dan ook worden aangewend voor dezelfde doelgroep, namelijk mensen die een woning willen verwerven. Met andere woorden, het geld voor sociale leningen aan particulieren moet wel voorzien blijven bij de doelgroep, idealiter voor het bouwen van die sociale woningen, en waar dat niet kan, in leningen voor mensen die op de markt een woning verwerven. Het is wel duidelijk dat die doelgroep nood heeft aan die middelen. We moeten dat verzekeren. Als de VMSW me correct heeft geïnformeerd, zal haar actieplan worden geagendeerd op de vergadering van de raad van bestuur van volgende week, waardoor we een beter zicht zullen krijgen op de manier waarop ze aan die vragen tegemoet kunnen komen.

Ik kom tot de knelpunten. Een eerste knelpunt is de inlooperperiode die nodig was voor heel wat bouwpromotoren en vastgoedmakelaars die nagenoeg geen contacten hadden en weinig bekend waren met de sector van de sociale huisvesting en de specifieke vereisten. Dat is enigszins normaal.

Een moeilijker weg te werken knelpunt is de terughoudendheid bij een aantal administraties en gemeentebesturen over de toepassing van de sociale last. Die heeft veelal te maken met de verschillende interpretatiemogelijkheden van de mogelijke juridische procedures die kunnen worden gevoerd tegen afgeleverde stedenbouwkundige vergunningen. Veel van die onduidelijkheden zijn gelukkig intussen weggewerkt. Er is ook een helpdesk opgericht om die lokale overheden bij te staan bij de interpretatie. Samen met minister Muyters heb ik een omzendbrief geformuleerd om die onduidelijkheden weg te werken. Dat zorgt voor veel meer rust bij die lokale overheden en voor vertrouwen bij het toekennen van de stedenbouwkundige vergunningen.

Een ander knelpunt is de procedure voor het Grondwettelijk Hof, die de heer Decaluwe aanhaalt. Er zijn redelijk wat initiatiefnemers die die uitspraak afwachten. Dat is bijzonder

jammer, maar niet geheel onbegrijpelijk. Ik hoop dat die uitspraak er snel komt, want het vertraagt de uitvoering van een aantal zaken.

De toegankelijkheidsverordening heeft ook een en ander bemoeilijkt en nagenoeg onmogelijk gemaakt. Het was zeker een belemmerende factor. We hebben in een tweede lezing een en ander kunnen aanpassen, aangezien ik ben tussengekomen en in de commissie zelf commotie was ontstaan over de concrete gevolgen van die toegankelijkheidsverordening. We hebben ten eerste gezorgd voor een overgangperiode voor redelijk wat projecten die al in de planningsfase zaten en heel ver gevorderd waren door het aanpassen van de verplichting om een lift te plaatsen vanaf het derde niveau naar het vierde niveau. Dat heeft heel wat projecten kunnen deblokken die anders moesten starten vanaf nul. De interne oppervlaktes waren ook plots aangepast. Ook dat hebben we kunnen aanpassen in de tweede lezing en dat is niet meer van toepassing. Daardoor konden redelijk wat bestaande projecten gedeblokkeerd worden, die anders een aantal jaren vooruit zouden zijn geschoven in de tijd.

Momenteel worden bij de VMSW beduidend meer aanvragen voor deelattesten ingediend dan een jaar geleden. Dat is hoopgevend.

Wat zijn de resterende knelpunten? We zien dat hoge grond- en bouwkosten in bepaalde regio's voor problemen zorgen. Wij zien ook dat er een aantal onverenigbaarheden zijn met het decreet Ruimtelijke Ordening over bouwdichtheden bijvoorbeeld. Deze zaken moeten worden weggewerkt willen wij optimaal gebruik kunnen maken van het Grond- en Pandendecreet. In 2011 wordt ook daarvoor een oplossing uitgewerkt. U ziet dat wij zelf redelijk wat van de knelpunten die u aanhaalt, hebben gedetecteerd. Sommige daarvan waren gemakkelijk oplosbaar en daar hebben we snel een antwoord op kunnen geven. Voor andere zijn er meer ingrijpende wijzigingen nodig. Dat zijn niet altijd wijzigingen waarvan we zelf bij machte zijn om ze uit te voeren vanuit de bevoegdheid voor woonbeleid.

Er is een grondige evaluatie van het decreet gepland in 2014. In de tussentijd wordt het decreet bijna permanent geëvalueerd. Mijn kabinet leidt een werkgroep waarin ook vertegenwoordigers zitten van het departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO) en van de verschillende agentschappen. Het Agentschap Wonen Vlaanderen ondersteunt er de lokale besturen, de VMSW ondersteunt er de SHM's. De VMSW heeft ook een overlegvergadering met de Vlaamse Confederatie Bouw die specifiek voor wat de toepassing van de socialelastenregeling betreft, is uitgebreid met de Bouwunie, Vlaams Overleg Ruimtelijke Ordening en Huisvesting (VLORO) en het Agentschap Wonen-Vlaanderen.

Dat overleg heeft eigenlijk geleid tot de twee aanpassingen die ik u eerder heb geschetst: een eerste keer via het programmadecreet van december 2009, een tweede keer via een parlementair initiatief dat zeer gewaardeerd werd. Op 21 januari jongstleden heeft – en mevrouw Vogels verwijst ernaar – de Vlaamse Regering inderdaad haar principiële goedkeuring verleend aan een ontwerp van decreet dat het Grond- en Pandendecreet opnieuw op een aantal punten inhoudelijk aanpast.

Er bestaat misschien een misverstand, want het is zeker niet zo dat steden en gemeenten die aan 10 procent komen – want daarover gaat het – worden vrijgesteld van sociale lasten. Zij kunnen ervoor kiezen om de sociale lasten niet toe te passen in die welomschreven wijken waar al heel veel sociale woningen, of eerder zijn gebouwd, of in een eerdere vergunning al zijn gepland. Het Militair Hospitaal bijvoorbeeld is in vier stukken verdeeld. Bij de eerste twee stukken zijn er sociale woningen gepland. De twee andere stukken zijn voor andere gebouwen bestemd. Men wist niet dat men eigenlijk per vergunning opnieuw in die sociale woningen zou moeten voorzien. Dat was ook niet de bedoeling van de stad Antwerpen. Ze wilden een mix van sociale woningen en andere. Als in een eerdere deelvergunning in de sociale woningen is voorzien op hetzelfde terrein, dan moet het niet meer in een nieuwe vergunning omdat het als geheel mag worden bekeken. Dat zorgt ervoor dat projecten voor een sociale mix toch wel vrijstelling krijgen.

Regatta op de Linkeroever is inderdaad een goed voorbeeld. Het zorgt ervoor dat in die wijken waar bijzonder veel sociale woningen zijn, de gemeente of de stad de mogelijkheid krijgt om in die mix te voorzien door ook andere woningen te plannen. Dat is vaak het geval in grote steden waar vroeger de filosofie was om veel sociale woningen bij elkaar te zetten, vaak op zeer weinig plaats.

Als Antwerpen er gebruik van wil maken, zal dat kunnen. Antwerpen wil 25 procent van de woningen die op Linkeroever worden gebouwd, catalogeren als betaalbare woningen. Dat vind ik zeer goed. Hoe men het concreet vorm zal geven, weet ik niet. U kunt waarschijnlijk meer informatie krijgen in de gemeenteraad. Het is belangrijk dat men probeert om die hele buurt nieuw leven in te blazen en om aan de woonnood van veel mensen tegemoet te komen door een wijk verder te ontwikkelen.

Dat is dus de bedoeling van de aanpassing geweest. Ik geloof ook dat die steden en gemeenten die al 10 procent halen, dit op een volwassen manier zullen invullen. Er is ook voldoende democratische controle.

Is het zo dat alles stilvalt zodra men het sociaal objectief haalt? Zeer zeker niet. Er kunnen nog altijd projecten worden ingediend. Ik weet dat de schepen in Gent bijvoorbeeld binnenkort een overleg plant met de sociale huisvestingsmaatschappijen op het grondgebied van Gent om na te gaan hoe men projecten kan versnellen of in de steigers kan zetten. Het is niet zo dat men niet verder mag bouwen.

Suggesties om in extras te voorzien voor steden en gemeenten klinken mij als muziek in de oren, mijnheer Yüksel. Als u concrete suggesties wilt doen, zal alvast één andere fractie in dit parlement dit met plezier verwelkomen. Als uw fractie zo'n initiatief neemt, dan zullen wij daar zeer graag aan meewerken. Ik vind dat een goed plan.

Er zijn mij geen andere knelpunten gemeld dan de knelpunten die nu in de pijplijn zitten met al onze wijzigingen.

Mevrouw De Waele, ik kan u niet veel antwoorden. U moet uw vragen stellen aan minister Muyters omdat het echte ruimtelijkeorderingsvraagstukken zijn. Ik zeg niet dat u ongelijk hebt als u zegt dat het in ruimtelijke ordening soms een beetje traag gaat en dat er wat knelpunten kunnen worden weggewerkt. Ik heb echter geen bevoegdheid om op uw suggesties te antwoorden.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, ik wil u danken voor uw antwoord.

De cijfers die u geeft, bevestigen ook de cijfers die ik gekregen heb. We kunnen zeggen dat men een relatief goede start heeft genomen met het Grond- en Pandendecreet, maar ik heb wel het gevoel – en het antwoord bevestigt dat – dat men snel een tweede adem zal moeten vinden om die doelstellingen te bereiken.

Mijn twaalfjarige ervaring bij de VMSW, de vroegere Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM), leert me dat het niet is omdat iets geprogrammeerd staat dat het ook wordt uitgevoerd. Er zijn destijds veel programma's vastgelegd en goedgekeurd, maar die zijn niet allemaal uitgevoerd.

Het is positief dat de VMSW een actieplan zal hebben, maar een van de knelpunten voor plannen, uitvoeren en realiseren is hoe dan ook ruimtelijke ordening. Ik vind het zelf steeds meer een storende factor in het Grond- en Pandendecreet, maar ook in de economie. Het getalm en de klantvriendelijke manier van optreden tegenover bouwheren begint me steeds meer te storen. Het gaat niet enkel over de Vlaamse administratie, maar ook over de gemeentelijke en stedelijke administratie, over gemeentelijke ambtenaren die op hun eentje zelf een interpretatie kunnen geven. In Kortrijk hebben we voor een schitterend project, mede ook door uw steun, een bouwvergunning gekregen, ondanks de dienst Stedenbouw van Kortrijk. Ik denk dat u dit toch eens met uw collega van Ruimtelijke Ordening moet bekijken.

Er zijn de nodige initiatieven voor toegankelijkheid genomen, maar ik denk dat we eens werk moeten maken van de concrete uitvoering van wat de commissies-Berx en -Sauwens zeggen. Dat betekent een kliksysteem maken waarbij men, als een project eenmaal is gestart, tijdens de realisatie de reglementering niet meer kan wijzigen.

Hebt u een idee wanneer het Grondwettelijk Hof een uitspraak zal doen? Als dat nog twee jaar duurt, dan ligt het nog twee jaar stil en zullen we geen tweede adem vinden.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, ik dank u voor uw antwoord. De antwoorden die u gaf op de vragen van de heer Decaluwe waren ons ook al een beetje bekend: de voortgangstoets over het Grond- en Pandendecreet, die in 2012 zal worden voorgesteld, de grote evaluatie in 2014. U hebt een aantal cijfers gegeven over het uitvoeringsprogramma. U hebt een aantal knelpunten aangehaald en een aantal oplossingen gegeven om het Grond- en Pandendecreet wat meer ingang te doen vinden zowel bij lokale besturen als bij SHM's en de vastgoedsector.

Ik blijf een beetje op mijn honger over de vragen die ik u heb gesteld over de specifieke doorlooptijden zowel op het vlak van infrastructuur als van woningbouw. In een antwoord op een schriftelijke vraag van mij hebt u heel duidelijk gezegd dat er eind 2010 beleidsaanbevelingen zouden komen om de doorlooptijden te verkorten. Ik heb nu jammer genoeg geen antwoord gekregen op mijn vraag.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik heb een heel stuk van mijn antwoord niet gelezen. Het waren eigenlijk twee aparte vragen en ik heb het eerste antwoord gegeven.

De gemiddelde doorlooptijd van grondverwerving tot realisatie varieert van vier tot zeven jaar. Voor het aandeel van de VMSW moet ik daar als minister van Wonen de volle verantwoordelijkheid voor opnemen, en dat kan nog altijd beter. Uit contacten met de bouwsector blijkt natuurlijk dat bij private ontwikkelaars gelijkaardige termijnen bestaan en dat niet alle factoren kunnen worden aangestuurd vanuit de Vlaamse overheid of vanuit het woonbeleid.

We hebben al eerder verwezen naar Ruimtelijke Ordening. Er duiken natuurlijk ook vaak andere problemen op, bijvoorbeeld over bodemsanering, stedenbouwkundige vergunningen enzovoort.

Elke betrokken partij heeft een bepaalde verantwoordelijkheid. Het onderzoek van de redenen van vertraging is dan ook van groot belang voor elk van de spelers. We zullen alle spelers moeten responsabiliseren om op hun deel terrein te doen wat nodig is om die doorlooptijden te versnellen. In afwachting van dat onderzoek is er een afsprakenkader uitgewerkt tussen de leidend ambtenaren van de administratie Ruimtelijke Ordening en de VMSW om de vertragingen en gunningen te duiden en waar nodig punctueel in te grijpen.

Er is een overleg opgestart tussen de VMSW, het departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed, het Agentschap Ruimte en Erfgoed en het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE) om gronden van de VMSW en de huisvestingsmaatschappijen vooraf te screenen in verband met het geologisch vooronderzoek. Dat kan voor enorme vertragingen zorgen in allerlei projecten. We weten dat liever op voorhand zodat we dit kunnen incalculeren. Dit wordt losgekoppeld van de vergunnings-dossiers en de aannemingen.

Er loopt een project met de betrokken instanties over de renovatieplanningen voor het sociaal woningpatrimonium waarbij er een screening is naar erfgoedwaarde om verrassingen bij de bouwaanvraag te voorkomen.

Er is ook een interne organisatie bij de VMSW bezig om de timing van infrastructuur en bouw beter op elkaar af te stemmen. Sedert eind 2010 gaat dat ook gepaard met het gebruik van een geïntegreerd dossieropvolgingssysteem.

Met die acties wordt al aan een aantal gedetecteerde knelpunten geremedieerd. Er moet wel een meer systematisch overzicht volgen. We moeten absoluut durven te kijken naar de vertragende gevolgen van subsidieregelingen en van de programmatiecyclus.

De knelpunten liggen volgens een eerste analyse vaak op het lokale vlak waar redelijk wat afstemming moet gebeuren. Dat zal in concrete cijfers over het genomen staal worden gespecificeerd. Dat rapport over de doorlichting wordt binnen twee maanden verwacht.

Intussen is er overleg geweest met andere administraties, meer bepaald met het kabinet en de administratie van minister Muyters, de administratie Onroerend Erfgoed van minister Bourgeois en de administratie Gelijke Kansen over de toegankelijkheidsverordening. Op die manier is al een deel van de knelpunten weggewerkt.

Op mijn kabinet heeft een overleg plaatsgevonden met de Vlaamse bouwmeester en de VMSW. Daarbij is een aantal afspraken gemaakt. De aanduiding van goede ontwerpers zal worden gesimuleerd via openoproepprocedures die worden aangepast aan de noden van de sociale huisvesting. Die procedure is intussen ook gelanceerd. De Vlaamse bouwmeester is gevraagd om in de plenaire sessie op het woonforum een toespraak daarover te houden. De Vlaamse Bouwmeester heeft zich geëngageerd om de ontwerprichtlijnen en de bestekken van de VMSW zeer kritisch te bekijken. De VMSW zoekt mogelijkheden om via voorbeeldprojecten en een architectuurwedstrijd, met medewerking van de Vlaamse Bouwmeester, een en ander te realiseren.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Wanneer wordt er eventueel een uitspraak verwacht?

Minister Freya Van den Bossche: Dat zal nog een beetje langer duren dan verwacht. Het Grondwettelijk Hof heeft nu aan Europa een vraag gesteld om te weten of het Grond- en Pandendecreet al dan niet strijdig is met de Dienstenrichtlijn. Dat zorgt opnieuw voor een aantal maanden vertraging. Dat is bijzonder vervelend. Ik betreur dat samen met u allen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de problematiek van de windmolens
- 1009 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de nieuwe regels tot inplanting van windturbines
- 1025 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Onlangs bleek dat er vorig jaar in Vlaanderen maar tien bijkomende windturbines in bedrijf werden genomen. Netto kwam er net geen 20 megawatt opgesteld vermogen bij.

Minister, wind speelt een rol in de groenestroomdoelstellingen van Vlaanderen om tegen 2020 13 procent hernieuwbare energie te halen. U gaf onlangs in de media aan dat de knelpunten gekend zijn: “De administratieve procedures voor de inplanting van een nieuwe

windturbine zijn te omslachtig. Er is zowel een bouwvergunning als een milieuvergunning nodig, en niet zelden geven de bevoegde diensten tegenstrijdige adviezen.”

U stelt dat evolueren naar één vergunning de administratieve rompslomp al een stuk zou kunnen oplossen. Daarnaast pleit u ervoor om zones aan te wijzen die geschikt zijn voor windmolens.

Minister, ik ga volmondig akkoord met deze twee intenties. Verder is er mijns inziens een dringende aanpassing of verduidelijking nodig van omzendbrief EME/2006/01-RO/2006/02 van 12 mei 2006 die het afwegingskader en de randvoorwaarden schetst voor de inplanting van windturbines. Daarover bestaat vandaag heel wat onduidelijkheid. Het hoeft dan ook niet te verbazen dat er het afgelopen jaar nauwelijks windturbines zijn geplaatst.

Niet alleen zijn er tegenstrijdige adviezen, de procedures duren ook erg lang. In mijn eigen gemeente is zo'n procedure bezig. Daar heeft de firma in kwestie bijna twee jaar nodig gehad om een bouwdoos in te dienen. Na twee jaar was het dossier eindelijk ingediend, maar kwam het terug als onvolledig. Een firma die windmolens plaatst, slaagt er in twee jaar blijkbaar niet in om een deftig en volledig dossier in te dienen. Het gaat dan over een turbine van 2,3 megawatt, pal in het dorpscentrum. En dan zijn er natuurlijk mensen die actiecomités oprichten tegen windmolens. En ik begrijp die mensen. Dergelijke grote windmolens passen in havens, langs autosnelwegen en in industriezones maar niet in dorpscentra.

We zouden heel wat procedures en problemen kunnen vermijden indien er meer duidelijkheid zou komen over die omzendbrief. In die omzendbrief staat dat er moet worden gestreefd naar een gebundelde bouw van windmolens, en liefst van minimum drie windmolens. De aansluiting van de bekabeling kost nagenoeg evenveel voor een windmolen als voor drie windmolens. Vandaag zien we in Vlaanderen bouwaanvragen verschijnen voor een windmolen en niet voor meerdere windmolens, zoals in de omzendbrief staat. Hoe komt dat? Men krijgt dan tegenstrijdige adviezen. Er zijn ambtenaren die de omzendbrief zo interpreteren dat een gebundelde bouw volgens hen noodzakelijk is. Anderen vinden dat de bouw van één windmolen ook mogelijk is.

Minister, het is noodzakelijk dat de omzendbrief meer duidelijkheid geeft. Vaak verschilt de regelgeving per provincie. Wat denkt u van een aanpassing van de omzendbrief? Zou dat voor meer duidelijkheid kunnen zorgen?

Mevrouw Homans, lid van de N-VA, vroeg in de schriftelijke weerslag van haar vraag of er al contact is geweest met de Vlaamse ministers die medebevoegd zijn. Het gaat dan over minister Muylers, niet toevallig ook een N-VA'er. Blijkbaar is mevrouw Homans daar niet van op de hoogte. Is er effectief al contact geweest?

Hoe kan men evolueren naar één vergunning voor windmolens? Hoe zit het met het gelijkheidsbeginsel?

Hoe ver staat het met het aanwijzen van zones die geschikt zijn voor windmolens? Hoe evalueert u wat tot nu toe op dat vlak gebeurde, bijvoorbeeld door de provinciebesturen? Hoe wilt u het aanwijzen van die zones concreet aanpakken? Zult u daarbij de echte dorpscentra bannen als locatie voor windmolens?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, de inleiding is al gegeven door de heer Reekmans, zeker wat betreft de aanleiding van onze vragen, namelijk de cijfers die door de Vlaamse WindEnergie Associatie (VWEA) zijn bekendgemaakt. Die cijfers laten weten dat er in 2010 amper tien windturbines effectief geïnstalleerd zijn, wat inderdaad vrij beperkt is. Ik denk dat er meer dan tien vergund zijn. Dat er maar tien geïnstalleerd zijn, is inderdaad niet veel. In Wallonië en andere Europese landen heeft windenergie een groter of belangrijker aandeel in de productie van groene hernieuwbare energie. Toch geven de cijfers aan dat ook elders in Europa 2010 geen goed jaar was voor windenergie wat nieuwe turbines betreft.

De sector wijt dit aan de administratieve mallempolen in Vlaanderen: het duurt te lang vooraleer een vergunning kan worden verkregen. Ik denk dat de sector daar zelf ook een verantwoordelijkheid in heeft. Sinds de codex toelaat dat in landbouwgebied installaties voor hernieuwbare energie kunnen komen, is er een stormloop ontstaan op landbouwgebied, met al dan niet verantwoord gedrag van de ontwikkelaars en promotoren die dergelijke turbines willen gaan gebruiken. Steden en gemeenten worden op die manier geconfronteerd met heel veel vragen, zowel bij henzelf als bij de inwoners en actiegroepen, waar de heer Reekmans al naar verwees.

Ik heb zelf een enquête gedaan bij de Oost-Vlaamse gemeenten en er leeft inderdaad heel wat onrust bij onze lokale besturen over de regelgeving voor de installaties van hernieuwbare energie en meer bepaald de turbines. Het is inderdaad belangrijk het kader aan te passen – u hebt in uw perscommunicatie een aantal pistes aangegeven. Wat betreft de piste die de heer Reekmans aangeeft, kan het aanpassen van de omzendbrief misschien nuttig zijn, maar eigenlijk is een omzendbrief een vrij zwak juridisch kader en altijd vrij vatbaar voor interpretatie en afwijking – dat heeft u zelf ook aangegeven. De vraag is dus of een omzendbrief wel een nuttig instrument is om tot een duidelijk juridisch kader te komen voor de inplanting van de turbines.

Sinds 2009 is er een ware stormloop van projectontwikkelaars om vooral op landbouwgrond windturbines te kunnen plaatsen. Hoe denkt u daarmee om te gaan? Wat zijn volgens u de oorzaken van het gebrekkige groeiritme van de installatie van windturbines in Vlaanderen? Hoe ziet u de vergunningsprocedure concreet? Is er al overlegd met de sector, met de partners binnen de Vlaamse Regering? Wie ziet u als beroepsinstantie om tot een eengemaakte vergunningsprocedure te komen? De Interdepartementale Windwerkgroep (IWWG) werkt aan enkele aanbevelingen. Kunt u daar wat meer duidelijkheid over geven? Hoe zien zij de verdere ontwikkeling van het regelgevend kader inzake wind? Hoeven staan ze met hun regelgeving?

Vlaanderen is een zeer dichtbebouwde regio. We moeten ons niet spiegelen aan andere Europese landen en zelfs niet aan Wallonië wat het potentieel voor windenergie betreft. Het is nu eenmaal zo dat door onze dichte bebouwing en de hinder die deze turbines ontgensprekelijk met zich meebrengen, de ruimte en het potentieel altijd beperkt zal zijn. Maar hoe ziet u dat potentieel dan concreet binnen de groene energiemix in Vlaanderen? Welke doelstellingen schuift u hierbij naar voren? Binnen welke termijn? Ik las daarnet dat het Wereld Natuur Fonds (WNF) zegt dat we in 2050 voor 100 procent op hernieuwbare energie kunnen overschakelen. Misschien is dat iets te optimistisch. U kunt daar ongetwijfeld meer over zeggen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, die 20 megawatt bijkomende capaciteit is zeer weinig. De vergelijking met Wallonië werd inderdaad gemaakt. U hebt een voorzet gegeven in de zogenaamde eenheidsvergunning, die trouwens ook in Wallonië wordt toegepast. Maar, collega's, ik denk dat er veel meer aan de hand is.

Ik denk dat u, als minister, maar ook de Vlaamse Regering, de overheid in het algemeen, te weinig beleidsinstrumenten heeft om windenergie in Vlaanderen te stimuleren. U hebt natuurlijk de groenestroomcertificaten en spijtig genoeg hebt u daar net een minder positief voorstel om windenergie te stimuleren. Het verlagen van de boeteprijs, bijvoorbeeld. Verder zijn er zeer weinig beleidsinstrumenten. Minister, misschien moeten we die ook creëren, misschien moet de overheid een grotere rol krijgen in het ontwikkelen van gebieden met windturbines. Op dit moment is het vrijheid blijheid, wie eerst komt eerst maalt. Zoals de heer Bothuyne zegt, heeft dat niet altijd positieve effecten op de kwaliteit van het project en daardoor ook op het draagvlak binnen de gemeentes waar de windmolens worden ontwikkeld.

Ik denk dat er in Vlaanderen, door de specifieke situatie van dichtbevolkt te zijn, een veel belangrijkere rol is weggelegd voor de overheid bij het ontwikkelen van die gebieden met windturbines.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Voorzitter, ik wil mij ook graag aansluiten bij de vraag van de heer Bothuyne. In 2006 is er een omzendbrief ontwikkeld over het inplanten van die grote windturbines. We merken dat die omzendbrief voor interpretatie vatbaar is. Er worden nogal wat vragen gesteld over de draagkracht van die omzendbrief. Op 1 september 2009 was er dan de codex over de ruimtelijke ordening. Die codex heeft de deur opengezet voor het bouwen van grootschalige turbines in het agrarisch gebied, met als gevolg dat er een stormloop heeft plaatsgevonden op dat agrarisch gebied. Op die stormloop van stedenbouwkundige aanvragen kwam natuurlijk veel protest, daar had de heer Reekmans het al over.

Sinds het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering in de zomer van 2009, was minister Muyters de eerste om daar uitspraken over te doen. Bij zijn aantreden als minister van Ruimtelijke Ordening heeft hij aangekondigd dat hij wist dat de omzendbrief van 2006 voor interpretatie vatbaar was en dat hij een nieuwe omzendbrief zou opstellen. Eén jaar later hebben wij met een aantal collega's in de commissie Ruimtelijke Ordening aan de minister gevraagd waar die aangekondigde omzendbrief bleef. In die bewuste commissievergadering heeft hij gezegd dat hij als minister voor Ruimtelijke Ordening wel een aantal insteken kon doen, maar dat hij de ministers van Energie en van Leefmilieu ook mee in het debat wou betrekken, omdat die regels ook te maken hadden met Energie en Leefmilieu.

Iedereen is klaar met het huiswerk. U hebt uw huiswerk gemaakt in verband met energie, minister Schauvliege vanuit Leefmilieu, ook de administratie Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO). Iedereen is dus klaar met zijn huiswerk. Die Interdepartementale Windwerkgroep ging zich daarover buigen om tot een voorstel te komen. Het duurt nu al een tijdje.

Wie trekt dat hele dossier eigenlijk? Misschien kunnen we die Interdepartementale Windwerkgroep hier eens uitnodigen om te horen welke insteken er allemaal werden gegeven?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Ik zou graag voortbouwen op het betoog van mevrouw Taeldeman.

Minister Muyters heeft destijds inderdaad de opdracht gegeven om een ruimtelijk afwegingskader te maken. Er is toen gezegd dat de Interdepartementale Windwerkgroep de aanbevelingen uit dat afwegingskader zou beoordelen en daarover een advies ging uitbrengen.

Ik vraag me af of dat advies er al is. Zo ja, kunnen wij daarover beschikken? Ik denk namelijk dat er zo een en ander kan worden uitgeklaard.

Dit is inderdaad een problematiek die zich situeert op de drie beleidsdomeinen: Energie, Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening. Ik hoop in ieder geval dat dat ruimtelijk afwegingskader ook een statuut kan toekennen aan de provinciale windplannen die effectief al zoekzones hebben afgebakend. Het is dus niet zo dat de overheden daar hebben stilgezeten. Er zijn al zoekzones afgebakend door een aantal provinciebesturen: West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Antwerpen enzovoort. Eigenlijk komt het erop aan die ook een duidelijk statuut te geven. Want vandaag stellen we inderdaad vast dat bijvoorbeeld de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaren niet altijd die plannen van de provincies als basis nemen voor het afleveren van stedenbouwkundige vergunningen. Dat zou ook kunnen worden opgelost met die 'permis unique', zoals we die vandaag al in Wallonië kennen. Ik denk dat we zo de problemen die er vandaag zijn, voor een stuk uit de weg zouden kunnen ruimen.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, ik denk dat iedereen het erover eens is dat windmolens of windmolenparken voor heel wat hinder kunnen zorgen voor omwonenden. Ik hoor van de collega's toch ook dat ze het terecht vinden dat er actiecomités zijn. Die wijzen uiteindelijk wel op de steeds weerkerende slagschaduw of geluidshinder. Dat zijn zaken die inderdaad bestaan.

Mijn collega, de heer Reekmans, pleit ervoor zo veel mogelijk te vermijden dat windturbines worden geplaatst in dorpskernen of in bewoonde zones. Ik wil erop wijzen dat we voorstanders zijn van het bouwen van turbines in industriezones, havengebieden of langs autosnelwegen, maar dat wel op voldoende afstand van de bewoonde kern. Vandaag bestaan er afstandsregels. Zo is er de regel van 300 meter. De windturbines worden echter steeds groter en die regels worden eigenlijk niet aangepast aan de grootte van de turbine. Minister, wordt er nagedacht over het aanpassen van die afstandsregels, naarmate de turbines groter worden?

De heer Jan Penris: De leden hebben duidelijk gemaakt dat deze problematiek bijzonder complex is. Momenteel bevinden we ons in een soort spreidstand. Enerzijds willen we wel zo veel mogelijk alternatieve energie puur uit windmolens, maar anderzijds willen we niet dat ze te dicht bij onze deur worden ingeplant.

Er is nog een elementje dat nog niet is aangeraakt. Als er dan plaatsen worden gevonden waar alle betrokkenen wel windmolens willen inplanten, zoals in het Antwerpse havengebied, dan stelt een nationale instantie als Belgocontrol dat binnen die zone niet mag worden gebouwd, omwille van de veiligheid van de luchtvaart.

We zijn allemaal bereid om veel windmolens te bouwen, maar we stuiten telkens op regels die dat bemoeilijken. Ik zou er dan voor willen pleiten dat de Vlaamse overheid er ter zake niet al te veel regels bijmaakt.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van Bossche: Voorzitter, geachte leden, in 2009 werden er in Vlaanderen nog 38 turbines bijgebouwd. Er werd verwacht dat het er in 2010 wat minder zouden zijn, maar 10 molens is natuurlijk veel te weinig. Voor 2011 ziet het er opnieuw wat beter uit, maar dat neemt niet weg dat het veel te weinig is en dat het tijd is voor actie.

Die trage groei is te wijten aan een combinatie van factoren. Veel factoren zijn hier aangehaald. Het is onder meer zo dat de ontwikkeling van windturbines in de havengebieden achterblijft. Heel concreet was er een knelpunt in de Antwerpse haven: eerst moest er worden gewerkt aan de beveiliging van de pijpleidingen, wat voor vertragingen heeft gezorgd met betrekking tot de windmolens. In het buitengebied zijn ook heel wat projecten geblokkeerd in procedurele kluwens. Dat is ook al aangehaald. In de kustregio waren er nogal wat projecten gepland, voor in totaal 110 megawatt, waarvan 35 megawatt enkel en alleen al uit windenergie. Die waren niet opgestart, omdat er geen plaats was om die aan te sluiten op het net. U weet dat dit euvel is verholpen: na overleg zijn we tot een akkoord gekomen met de netbeheerders, zodat die geplande projecten wel allemaal kunnen worden aangesloten op het net, in afwachting van het Stevin-project van Elia. Die ruimte is daar. Het net zou zwaarder worden gemaakt, zodat ze ook nadien kunnen blijven draaien. Het zou immers te gek voor woorden zijn dat, mocht er wind op zee komen, de windmolens op het land zouden moeten worden stilgelegd. Het zou al te gek zijn, mocht de ene windmolen de andere tegenhouden. Ook dat heeft dus gezorgd voor vertraging, maar dat knelpunt hebben we gelukkig wel al kunnen oplossen.

Iedereen is zich bewust van deze problematiek. Daarom hebben we vorige zomer de Interdepartementale Windwerkgroep opgestart, om te bekijken welke verbeteringen er mogelijk zijn. Eind september 2010 is er in de schoot van die werkgroep een brede evaluatie van het beleid opgestart, zowel projectgebonden als procesgebonden. Het doel van die werkzaamheden was te komen tot beleidsaanbevelingen aan de Vlaamse Regering, om het

aanwezige potentieel aan windenergie in Vlaanderen beter te benutten. U weet dat in de werkgroep de diverse beleidsdomeinen die ter zake betrokken zijn, worden samengebracht met betrekking tot de aspecten van de inplanting van grootschalige windenergie. Het gaat dus over de diensten van Ruimtelijke, Ordening, Leefmilieu en Energie. Ook de Vlaamse windsector is daarin vertegenwoordigd. Het Vlaams Energieagentschap (VEA) zit dit overleg voor. U zou dus kunnen zeggen dat wij ter zake de trekkers zijn. Dat is niet zozeer zo omdat wij de meeste instrumenten in handen hebben. Als het gaat over het vergunningenbeleid, bevinden die zich wel degelijk bij Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening, maar de doelstellingen die we allemaal willen halen, worden natuurlijk geformuleerd door Energie. Daarom zijn wij met plezier de trekkers ter zake.

De werkgroep heeft twee taken. Ze moet de vergunningverlenende overheden adviseren bij concrete vergunningsaanvragen. Daaraan besteedt ze het grootste deel van haar tijd. Ook moet ze proactief locaties voor windturbineprojecten selecteren. Het is mijn indruk, en zelfs een feit, denk ik, dat die tweede opdracht sterk in de verdrukking is gekomen ten voordele van de eerste. Nochtans is het proactieve beleid bijzonder belangrijk. Meerdere leden hebben er al op gewezen. Dat selecteren en invullen van die zones is zo belangrijk dat we ter zake zelf een wat actiever beleid zullen voeren. Dat beleidsadvies wordt momenteel afgerond. Alle adviezen zijn binnen. De voorzitter rondt alles af. Ik denk het advies volgende week te mogen ontvangen. Dat is zo ongeveer de timing zoals die me is meegedeeld. De laatste reeks opmerkingen worden nu verzameld en gebundeld.

Voor mij zijn er natuurlijk al een aantal dingen duidelijk. De administratieve procedures vormen sowieso een knelpunt. Er is een bouwvergunning en een milieuvergunning nodig. Niet zelden gaat het om tegenstrijdige adviezen. Er wordt me gevraagd wat mijn collega's daarover denken. Ik zal daarover met hen overleggen zodra die adviezen binnen zijn, maar als minister van Energie lijkt een eengemaakte vergunning me eenvoudiger voor de aanvrager. We moeten het dan zelf maar uitvechten achter de schermen. We zullen zien of de andere regeringsleden dat een goed idee vinden, maar die combinatie van vergunningen zou alvast mooi in de lijn liggen van de uitvoering van de aanbevelingen van de commissies-Berx en -Sauwens over de versnelling van maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten.

Dan is er nog een essentieel punt dat diverse leden naar voren hebben gebracht: het zelf actief opsporen van zones waar die windmolens gemakkelijk zouden kunnen worden geplaatst en doordacht ingeplant. We moeten rekening houden met een aantal zaken, zoals het landschap, de geluidshinder, de natuur, de luchtvaartveiligheid, maar zeker ook met de capaciteit op het elektriciteitsnet. Het is al te gek dat men eerst begint te plannen en dan bekijkt of er wel capaciteit is om die zaken aan te sluiten. We moeten die zones dus actief aanduiden en invullen, in overleg met lokale besturen. Dan denk ik in eerste instantie aan havegebieden. Ook wat dat betreft, ben ik het eens met een aantal sprekers.

In principe is het niet mogelijk in dorpskernen te bouwen: die zijn de facto uitgesloten op basis van de afstandsreglementering. Ik zal zeer zeker ook de suggesties over die afstanden laten bekijken. Mevrouw De Waele, niemand betwist dat er slagschaduw is. U doet alsof dat nog enigszins ter discussie staat. Het is zeker niet de bedoeling dat omwonenden daar hinder van ondervinden. Er is plaats genoeg voor windmolens. Die kunnen doordacht worden ingeplant. Als we dat combineren met een betere procedure, dan zullen de mogelijkheden beter worden benut. We hebben elk megawattuur groene energie nodig, zodat we minder afhankelijk worden van vervuilende en schaarser en duurder wordende fossiele brandstoffen.

Er werd me gevraagd of de omzendbrief moet worden aangepast. Ik denk dat vooral de reglementering moet worden aangepast. Dan gaat het dus over vergunningen. Misschien moet in functie daarvan de omzendbrief worden aangepast. Dan moeten we dat ook doen. Eerst zal er echter werk zijn wat de vergunningen betreft.

Wat de provincies betreft, moet er inderdaad een grotere harmonisatie komen. Er is een weinig harmonieus beleid wat die windmolens betreft.

Ik heb twee weken geleden overleg gehad met Belgocontrol. Die instantie heeft aangegeven opnieuw actiever en positiever te willen meewerken. U weet misschien dat ze een tijdje de werkzaamheden van de windwerkgroep niet had bijgewoond. Die mensen waren wat boos omdat weinig mensen rekening houden met hun verzuchtingen. Ik heb hun natuurlijk ook uitgelegd dat iedereen ook vindt dat ze niet moeten overdrijven, dat er wat gezond verstand moet zijn aan beide zijden. Die mensen zijn daartoe bereid.

Anderzijds hebben ze me gevraagd om eens te bekijken of er federaal niet enkele knelpunten kunnen worden weggewerkt. Zo melden ze me dat er in België, in tegenstelling tot in andere landen, geen lichtje staat op die hoge masten van de windturbines. Mocht de federale overheid voorzien in het plaatsen van dat lichtje en iemand verantwoordelijk maken voor de werking en de vervanging ervan, dan kunnen zij veel gemakkelijker veel meer zones vrijgeven. Dan verdwijnt immers het gevaar dat, als het mistig is, kleine vliegtuigjes daartegen zouden vliegen. Voor mij is het geen probleem dat dat lichtje er komt. Indien ze willen dat ik dat even vraag aan de federale overheid, dan zal ik dat zeker doen. Ik zal staatssecretaris Schouppe dus vragen om die lichtjes te laten aanbrengen. Misschien kan dat dan ook een knelpunt wegwerken. U ziet dat soms een groot probleem kan ontstaan door kleine dingen. Dit is iets heel specifiek, maar omdat de heer Penris het heeft aangehaald, meld ik dat even.

Wij zullen proberen de federale overheid te overtuigen van een aantal manieren van regelgeving die het Belgocontrol mogelijk zullen maken om meer te doen, zegt men mij. Belgocontrol is meer doordrongen van het besef dat we in havengebieden snel vooruitgang moeten maken. Ik heb Belgocontrol ook vriendelijk verzocht weer constructief mee te werken binnen de windwerkgroep omdat ik geloof dat we tot betere resultaten kunnen komen als we allemaal samenwerken.

Voor de specifieke vragen van de heer Bothuyne over het potentieel, verwijs ik naar een studie van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) dat het potentieel voor windenergie op land in Vlaanderen raamt op 1060 megawatt tegen 2020, met een energieproductie van ongeveer 1900 gigawattuur per jaar. Dat komt overeen met een duurzame elektriciteitsproductie voor ongeveer 540.000 gezinnen. De primaire energie die daarvoor bespaard wordt, stemt overeen met de energie-inhoud van 400.000 ton olie-equivalent.

De VITO raamt de jaarlijkse vermeden uitstoot op 1100 kiloton CO₂, 340 ton NO_x, 200 ton SO₂ en 13 ton fijn stof. Op die manier zouden de milieuschadeprijzen kunnen worden verlaagd met ongeveer 25 miljoen euro per jaar. Dat is niet min.

Groene jobs wordt door Agoria ingeschat op 3175 werknemers in 2010, stijgend tot 13.225 tegen 2020 in België.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik heb enkele bijkomende vragen die ik daarnet misschien niet heel duidelijk heb geformuleerd. U had het erover dat u het aanpassen van de omzendbrief wel zag zitten onder andere voor de vergunningen. Vandaag staat in die omzendbrief dat er moet worden gestreefd naar een gebundelde bouw. Sommige administraties die de vergunningen moeten toekennen, bekijken dat als rechtgevend, anderen beschouwen dat als louter adviserend. Ik heb hierover een suggestie en tegelijk een concrete vraag. Ik denk dat we daarover meer duidelijkheid moeten verschaffen. Wordt er nu gestreefd naar de gebundelde bouw of wordt er niet gestreefd naar de gebundelde bouw?

Vandaag krijgen we heel veel aanvragen voor een grote windmolen die ergens opduikt in wat ik een dorpscentrum noem. Ik druk me misschien niet juist uit, minister. Ik bedoel met een dorpscentrum een centrum waar mensen wonen, los van de afstandsregels die vandaag gelden. U sprak over het herbekijken van de afstandsreglementering. Ik hoop u dat concreet gaat doen. Dat is effectief nodig vooral wegens de slagschaduw. Als u de intentie die u vandaag uit, concreet zult omzetten in beleid en de afstandsreglementering zult aanpassen en

duidelijker maken voor de dorpsgebieden en de gemeentegebieden waar mensen wonen en waar vooral de actiecomités ontstaan, dan kunnen we al één probleem voor het realiseren van windmolens oplossen. We zullen dan onmiddellijk op de grieven van alle actiecomités kunnen antwoorden en hun problemen oplossen. Zo zullen we onze doelstellingen voor 2020 gemakkelijker kunnen bereiken.

Hopelijk komt u snel tot een initiatief om de afstandsreglementering aan te passen. Ik weet niet wanneer u dat plant. Daarom deze bijkomende vraag.

Het feit dat u bereid bent met uw collega's de overregulering aan te pakken door te gaan naar één vergunningsaanvraag en -verstrekking, kunnen wij alleen maar toejuichen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, ik dank u voor het antwoord. Het is duidelijk dat er nog wel wat werk op de plank ligt.

Mijnheer Reekmans, er zijn verschillende ministers verantwoordelijk. De omzendbrief is niet van minister Van den Bossche, maar van minister Muylers. Wat u daarnet komt te zeggen, is dus niet zo evident.

Het is goed dat er een finaal advies komt van de Interdepartementale Windwerkgroep. Ik ga ervan uit dat dat kan worden overgemaakt aan de commissie. Het overleg met Belgocontrol is ook zeer positief. Anderzijds heeft ook Defensie een rol te spelen wat betreft de luchtvaart. Is er afgestemd met die twee? Hebt u een overleg gehad met zowel Belgocontrol als Defensie?

Een laatste vraag betreft het potentieel. U haalt de VITO-studie aan. Dat is uiteraard een indicator, maar die is voor interpretatie vatbaar, net als de groene jobs. Agoria geeft bijvoorbeeld een totaal ander cijfer dan de sectorfederatie van de windenergie als het gaat over jobs die ze wensen te creëren. (*Opmerkingen van minister Freya Van den Bossche*)

Ja, u hebt de meest optimistische. Ik vind ze allemaal goed. Iedereen die inspanningen doet om werkgelegenheid te creëren op een duurzame manier, is welkom in Vlaanderen. De doelstelling die we ons opleggen over het aandeel energie dat we wensen te produceren met windturbines, bepaalt ook deels hoe we kunnen omgaan met het kader. De heer Reekmans zegt dat overal waar mensen wonen, we geen windturbines mogen plaatsen. Dan kunnen we er in Vlaanderen bijna geen plaatsen. Ik pleit daar niet voor. Er zijn verschillende opties mogelijk en een duidelijk regelgevend kader is wel degelijk nodig. We zullen dat verder opvolgen.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Minister, het is verheugend vast te stellen dat u de verschillende knelpunten tracht weg te werken en dat er wordt gedacht aan een geïntegreerd advies of zelfs één vergunning voor het afleveren van windmolens. Ook het overleg met Belgocontrol is op het terrein effectief een groot knelpunt.

Het opbouwen van een draagvlak is in het dichtbebouwd Vlaanderen van belang. Overweegt u in de toekomst bij de bevragsingsprocedures meer rekening te houden met hoe door de projectontwikkelaars van windmolens wordt omgegaan met de bevolking ten aanzien van participatie en communicatie? Zodoende kan de bevolking die in de onmiddellijke omgeving van dergelijke windmolens woont, daadwerkelijk participeren via een financierings-coöperatieve bijvoorbeeld.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik merk weinig frustratie bij de collega's in de commissie, maar eigenlijk horen we al anderhalf jaar hetzelfde liedje. Het is geen rechtstreeks verwijt aan u, minister, of aan de hele Vlaamse Regering, en zelfs in extenso naar de andere niveaus. Over het overleg met Belgocontrol, Defensie en dergelijke meer, heeft minister Muylers anderhalf jaar geleden echter hetzelfde gezegd. Hij had het over overleg en dit en

dat. We blijven eigenlijk rondjes draaien. In de praktijk, dat moet u toegeven, gebeurt er zeer weinig.

U hebt in uw antwoord benadrukt dat de capaciteit van het net ook belangrijk is voor het toekennen van vergunningen. Ik ben het daar niet helemaal mee eens. Ik vind dat het net de capaciteitsuitbreiding moet volgen, en niet omgekeerd. Dat is een belangrijke nuance.

Mijnheer Reekmans, ik ben ook voorstander van het actualiseren van de afstandsregels, maar de technologie staat ook niet stil. De masten worden steeds hoger en de windmolens worden ook stiller. Regelmatig moet je die normen actualiseren. We moeten natuurlijk opletten dat we de definitie van dorp niet zodanig maken dat heel Vlaanderen eigenlijk een dorp is en dat er geen windmolens kunnen worden geplaatst.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik stel vast dat u als minister bevoegd voor Energie, klaar bent met een aantal aanbevelingen en dat u een visie hebt. Ook minister Muylers, bevoegd voor Ruimtelijke Ordening heeft een visie uitgewerkt puur op het vlak van ruimtelijke ordening. Ook minister Schauvliege heeft daar een visie op. Ik ben blij te vernemen dat de Interdepartementale Windwerkgroep zich daarover heeft gebogen en dat de aanbevelingen volgende week klaar zullen zijn.

Ik stel nogmaals de vraag aan de voorzitter om, wanneer de windwerkgroep daarmee klaar is, dat in de commissie te presenteren.

De voorzitter: We zullen dat straks tijdens de regeling van de werkzaamheden bespreken.

De heer Jan Penris: Minister, ik wil u ook danken voor uw antwoord. Ik onthoud vooral dat er meer lichtjes langs de Schelde komen, wat heel positief is.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Defensie werkt goed mee in de windwerkgroep. Dat was geen knelpunt van dezelfde orde als Belgocontrol. De omzendbrief is er een van drie ministers.

Mijnheer Reekmans, wat betreft de actiecomités en het wonen in buitengebied, zal het wellicht heel belangrijk zijn om goed na te denken over hoe we de financiële baten beter kunnen verdelen naar die omwonenden. Het is zoals de heer de Kort zegt: als die omwonenden via een correcte procedure voor communicatie en participatie worden betrokken en achteraf ook nog mee kunnen delen in de baten van de windmolen, via een of ander coöperatief verband of anders, dan zal het draagvlak ook veel groter zijn.

Het lijkt me belangrijk over een vergemakkelijking van de regeling na te denken. De financiële baten moeten ook naar de omwonenden gaan. Ik vermoed dat dit de aanwezigheid van actiecomités gevoelig zou verminderen. We moeten natuurlijk ook rekening houden met de objectieve factoren die hinder veroorzaken.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Mijnheer Bothuyne, u moet beter luisteren als een andere volksvertegenwoordiger iets uitlegt. Als u het verslag naleest, zult u merken dat u verkeerd op mijn woorden hebt gereageerd.

Uiteraard beschouw ik Vlaanderen niet als een groot dorp. Het gaat niet om elke plek waar huizen staan. Ik heb het over centra waar de bewoners van huizen last van de slagschaduw hebben. Door de geldende afstandsregels staan die molens te dichtbij.

De mensen zijn terecht bang. Ik ken trouwens colleges van burgemeester en schepenen waar CD&V in zetelt die hun vergunningen weer hebben ingetrokken. Er zijn immers actiecomités ontstaan waar ook leden van die partij in zitten. U zou beter, in plaats van een enquête in

Oost-Vlaanderen te organiseren, in heel Vlaanderen rondgaan en nagaan wat die actiecomités echt willen.

Minister, als zelfs Groen!, de meest milieubewuste fractie in dit parlement, ermee akkoord gaat de afstandsregels aan te passen, kunt u, als milieubewuste socialistische politica, niet achterblijven. Ik hoop dan ook dat u snel aan de vragen van die actiecomités tegemoet zult komen en dat u de afstandsregels zult aanpassen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de toekomst van de sociale verhuurkantoren - 1031 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, ik ben waarschijnlijk niet de enige die een aantal brieven van sociale verhuurkantoren (SVK's) en van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) heeft ontvangen. Er worden, op zijn zachtst gezegd, nogal wat vragen gesteld over de plannen van de minister om de ondersteuning en de begeleiding van de SVK's naar de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) over te hevelen.

Die plannen zijn niet nieuw. Dit punt was al in de beleidsnota van de minister opgenomen. Eigenlijk gaan die plannen terug op de oude these dat de huidige begeleider van de SVK's, het Vlaams Overleg Bewonersbelangen (VOB), tegelijkertijd rechter en partij is. Aangezien het VOB, zoals de naam al zegt, voor de huurders opkomt, zou er sprake van een belangenconflict zijn. Wat de SVK's betreft, moet het VOB immers ook de belangen van de verhuurder bewaken.

De laatste tijd wordt zelden de vraag gesteld of er nu eigenlijk echt een probleem is. De these van de zogenaamde belangenvermenging gaat terug op iets wat in de vorige eeuw leefde, een sterke these en antithese tussen huurders en verhuurders. Beide beschouwden elkaar haast als vijanden. Dit vijanddenken heeft ertoe geleid dat de verhuurder in veel gevallen als de boeman werd beschouwd.

Volgens mij komen we hier stilaan op terug. We moeten ervoor zorgen dat eigenaars hun huizen nog blijven verhuren. Onze huurmarkt heeft dit dringend nodig. Dat tegenstrijdig denken verdwijnt stilaan. Wie nu het OVB bezoekt, zal merken dat de huurders, die van de SVK's begeleiding krijgen, de verhuurders, die aan de SVK's verhuren, allebei tevreden zijn.

De overheveling van de SVK's naar de VMSW is het gevolg van een oude belofte die, voor zover ik het me goed herinner, van 1997 dateert. Bepaalde partners, zoals het ACV, die nogal wat belangen in de sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) hebben, hebben er steeds op gestaan dat de SVK's geen aparte sector zouden worden. Volgens hen moeten de SVK's een onderdeel van de sector van de SHM's vormen.

Ondertussen zijn we vijftien jaar verder. Ik lees in de beleidsnota van de minister dat de rol van de SVK's steeds belangrijker wordt. Het gaat dan onder meer om wonen en welzijn, een combinatie waar de minister en minister Vandeurzen hard aan werken. De SVK's kunnen, veel meer dan de SHM's, wonen en welzijn met elkaar combineren.

Dat is trouwens de reden waarom de VVSG, vooral in naam van de OCMW's ons een brief heeft geschreven. In veel gevallen zijn de OCMW's mede-initiatiefnemer. De SVK's zijn voor hen zeer nuttige instrumenten, zeker als ze iemand uit een verkrotte woning moeten herhuisvesten of als ze dringend een woning moeten vinden. De SVK's kunnen veel sneller dan de SHM's op die vragen inspelen. Bovendien weten de OCMW's dat de SVK's in een

vorm van begeleiding voorzien. Ze kunnen van de SVK's bijna zorg op maat verwachten. Daarnaast liggen de woningen van de SVK's niet allemaal op dezelfde campus. Die spreiding maakt het mogelijk de probleemhuurders wat te verspreiden en niet allemaal op een plaats te concentreren.

Ik vind het normaal dat de OCMW's nu in hun pen kruipen. Het is de bedoeling deze plannen uit te voeren. Er is echter absoluut geen consultatie van de lokale besturen geweest. De lokale besturen stellen zich vragen bij de overheveling van de SVK's bij de SHM's. De corebusiness van de VMSW bestaat uit het bouwen van sociale woningen en uit het ondersteunen en het financieel beheren van de SHM's. De VMSW weet weinig of niets over de begeleiding van kwetsbare bewoners. De vraag is dan ook of die belangrijke combinatie van wonen en welzijn niet grotendeels uit het beeld zal verdwijnen.

Minister, blijven de oude argumenten om de SVK's naar de VMSW en naar de SHM's over te hevelen nog wel overeind? De woningmarkt van de 21e eeuw presenteert zich heel anders dan de woningmarkt van pakweg vijftien jaar geleden. De combinatie van wonen en welzijn is een belangrijker component geworden.

U geeft de lokale besturen steeds meer verantwoordelijkheid. Ze moeten zelf een woonbeleid voeren. Dat bestond in de vorige eeuw helemaal niet. Nu staat dit duidelijk gestipuleerd in onder meer het grond- en pandenbeleid en in de Vlaamse Wooncode. Indien een belangrijke overheveling wordt gepland, lijkt het me dan ook niet meer dan logisch de lokale besturen eens te horen. Waarom is dit niet gebeurd? Vindt op dit ogenblik overleg plaats over de wijze waarop deze overheveling zal gebeuren?

Mijn laatste vraag is eigenlijk meer tot de commissie dan tot de minister gericht. Zou het niet interessant zijn eens van de SVK's te horen hoe zij tegenover die overheveling staan? We zouden ook de VVSG, als vertegenwoordiger van de OCMW's, kunnen vragen hoe zij dit zien en hoe dit volgens hen in hun opdracht betreffende het lokaal sociaal woonbeleid past.

De voorzitter: Mevrouw Vogels, ik zal straks bij het regelen van de werkzaamheden ingaan op uw suggestie. We worden inderdaad bestookt met brieven en e-mails uit de sector.

De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Ik kan me grotendeels aansluiten bij mevrouw Vogels. De plannen zijn niet nieuw, dus gewag maken van een verrassing is misschien wat overdreven van de kant van de SVK's. De terechte bekommernis die speelt, is ten eerste dat zij niet zijn geconsulteerd. Dat denk ik toch, we zullen horen wat de minister antwoordt. Ten tweede is er een bepaalde angst voor het onbekende. Op zich is het niet zo'n slechte en misschien zelfs een heel goede zaak dat zij deels kunnen worden ondersteund vanuit de VMSW. Ook horizontale ondersteuning binnen een breder kader kan vele baten hebben. Maar we mogen niet raken aan de kwaliteitsbewaking. Ik zie met veel spanning het antwoord van de minister tegemoet. Het zou inderdaad ook goed zijn om de sector zelf te horen.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik heb de verschillende brieven ook gekregen. Men verwijst altijd naar het feit dat de verhuurders zo tevreden zijn over die werking. Ik zou dat niet veralgemenen. Ik begrijp dat de SVK's een bloemetje willen gooien naar de eigen organisatie, maar men kan toch pas een evaluatie maken na het aflopen van de contracten. De contracten worden voor negen jaar gemaakt. Ik wil van de eigenaars dan horen hoe de woning er na negen jaar uitziet en of de contractuele voorwaarden zijn nageleefd.

Minister, de bemanning of 'bevrouwing' van de sociale verhuurkantoren bestaat hoofdzakelijk uit mensen met een diploma van sociaal assistent of althans zonder een diploma dat conform is met de kennisvereisten voor iemand die zich op een verhuurmarkt beweegt. Ik heb altijd gepleit om wat aan die opleidingen te doen. Daarvoor is uw voorstel om een en ander van de SVK's te integreren binnen de werking van de VMSW op zich niet slecht. Dan is er

meer mogelijkheid tot opleiding en is er meer kennis aanwezig. Minister, zal er expliciet aandacht worden geschonken aan diplomavereisten?

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Minister, we weten allemaal dat mevrouw De Waele de promotor van de immobiliënssector is. Ze plaatst vragen bij de tevredenheid bij de verhuurders. Als dat wordt gezegd, stoelt men dat op het onderzoek dat daarnaar is gebeurd en waaruit een grote tevredenheid bij de verhuurders blijkt.

We zijn er allemaal van overtuigd dat de SVK's een zeer belangrijke rol vervullen op de private huurmarkt. We moeten die rol behouden en zelfs uitbreiden en versterken. We hebben allemaal de signalen van ongerustheid uit de sector ontvangen. Ik begrijp die ook wel een beetje. Het brengt een verandering mee en verandering brengt vaak een beetje angst voor het onzekere mee. Belangrijker dan wie die ondersteuning zal bieden, is hoe die ondersteuning zal gebeuren. Er moet over worden gewaakt dat dit een meerwaarde betekent voor de SVK's. De expertise moet behouden blijven. Dat is een terechte vraag.

We hebben veel brieven ontvangen. Ik heb ondertussen ook een aantal betrokkenen aan de telefoon gehoord. Ik heb vernomen dat er een overleg heeft plaatsgehad met de SVK-sector. Dat zult u straks wel bevestigen of ontcrachten. Ik ga ervan uit dat de bezorgdheden die daar zijn meegedeeld, zullen worden meegenomen bij de uiteindelijke uitwerking. Is dat zo, minister? Dat zal het allerbelangrijkste zijn: hoe zal die begeleiding precies worden uitgewerkt?

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Vanuit CD&V stellen we zeker de werking van de SVK's niet in vraag, integendeel. We zijn er samen met velen hier in de commissie altijd promotor van geweest. Het debat gaat over de werking van het Vlaams Overleg Bewonersbelangen (VOB). Het klopt dat wij altijd hebben gezegd dat je niet belangenvertegenwoordiger van de huurdersbonden kunt zijn en tegelijk zelf een sociale verhuuractor. In die zin is het een goede piste dat de VMSW als dienstverleningsorgaan professionele, technische en juridische ondersteuning kan geven aan SVK's. Mijn ervaring leert dat er vaak vragen waren bij de SVK's en dat ze daar nergens mee terecht konden. Dat moest meer worden geprofessionaliseerd. Het regeerakkoord is de Bijbel. (*Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels*)

Ik bedoel: dat is de leidraad in de meerderheid en ik probeer mij daar ook zo goed mogelijk aan te houden. Voor de SVK's hebben we afgesproken dat we zeker het aanbod verhogen en dat de werking wordt uitgebreid en geprofessionaliseerd. De evaluatie en de onderzochte pistes bekijk ik ook zo: op welke manier kunnen we die professionalisering hard maken? Is dat conform het regeerakkoord?

Zoals ik het begrepen heb, zal de VMSW zeker niet de belangenvertegenwoordiger zijn van de SVK's, zoals zij dat vandaag ook niet is van de sociale huisvestingsmaatschappijen. De Vlaamse Erkende Maatschappijen (VLEM) en de Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen (VVH), niet gefinancierd bij mijn weten, zijn eigenlijk de belangenvertegenwoordigers van bouwmaatschappijen. De VMSW is een dienstverlenend orgaan. Ze zal die rol ook moeten opnemen voor de SVK's. Ik ben ervan overtuigd dat daar veel knowhow zit, waar de SVK's enkel wel bij kunnen varen. Ik heb begrepen dat het debat gevoerd wordt, vanuit het kabinet, vanuit het werkveld.

Het is een goede tactiek om ons te bestoken met brieven. Ik ben dat gewoon als lid van de commissie Onderwijs. Daar doet men dat ook. Het is zinvol dat eens ter sprake te brengen. De constructieve stappen die de minister op dit ogenblik zet naar mogelijke professionalisering, betekenen een stap in de goede richting.

De heer Jan Penris: Mijn fractie is er nog niet uit of de voorgenomen veranderingen goede veranderingen zijn. Langs de ene kant vind ik de VMSW een zeer performante instelling. We

hebben haar de laatste weken van nabij mogen volgen. Er is bij die mensen niet enkel een zeer goede drive, maar ook heel wat competentie. Dat stelt me wel gerust.

Langs de andere kant moet je enkel de dingen veranderen als je ze daarmee verbetert. Veranderen om te veranderen is nooit een goede optie. Ik hoop dat u, minister, vandaag elementen kunt aandragen waaruit u afleidt dat de verandering die u wilt doorvoeren een verbetering is voor de sector.

Ik denk trouwens dat u ook rekening zult hebben gehouden met wat het Rekenhof daarover nog niet zo lang geleden is komen vertellen. We hebben de doorlichting van het Rekenhof hier besproken. Er zijn toen conclusies gepresenteerd. Misschien heeft het een met het ander te maken. Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

Minister Freya Van den Bossche: Het voorstel is bekend. Het staat in het regeerakkoord. We halen de Huurdersbond en de andere SVK-werking, die voor de sociale verhuurkantoren zelf – het in huur nemen en het begeleiden van huurders, enzovoort –, uit elkaar en we integreren dat tweede deel binnen de VMSW. Die operatie kan enkel een meerwaarde zijn als je tegelijkertijd stappen zet die tegemoetkomen aan de professionalisering van de SVK-sector omdat we ook willen inzetten op private huurmarkten. Ik hoop nog altijd dat die privatehuurwetgeving ook overkomt zodat we veel meer instrumenten in handen krijgen om daar een beleid te voeren.

Als de bestaande expertise gegarandeerd wordt overgenomen vanuit die sector, als er bovendien in extra budget wordt voorzien – wat ik heb gedaan – om zowel de Huurdersbond als de SVK-poot binnen de VMSW te versterken, hebben we voordelen. We hebben het voordeel van de kennis en de expertise die al aanwezig zijn bij de VMSW, maar wij houden de expertise toch specifiek voor dat andere terrein van de private huurmarkt door die mensen over te nemen. Die opgebouwde expertise gaat niet verloren. Er wordt zelfs wat meer budget aan uitgegeven. Dat is, wat mij betreft, niet zozeer het logische gevolg van een opsplitsing op zich. Je zou ook gewoon mensen en budgetten in tweeën kunnen verdelen. Als je de werking wilt continueren maar ook verbeteren, ondanks het schaalvoordeel van de VMSW, moet je in personeel en werkingsmogelijkheden kunnen voorzien.

Die SVK's zijn zeer goed in het begeleiden van huurders. Mevrouw Vogels heeft dat naar voren geschoven. Dat zullen zij met man en macht kunnen blijven doen. Wij vinden dat zij iets minder sterk zijn in de financiële opvolging en in de opvolging van het patrimonium. Daar heeft de VMSW veel expertise. We zouden de sterke kanten van de SVK's, huurders begeleiden enzovoort, willen combineren met de sterke kanten van de VMSW, om zo die hele sector te professionaliseren. Ik zie dat niet als enkel een stukje uit het regeerakkoord dat ik enkel maar moet uitvoeren. Dat is het zeker ook, maar ik heb het aangegrepen om een meerwaarde te creëren voor de sector.

Het overleg is er niet geweest met de lokale besturen, wel met de SVK-sector. Wij hebben intussen drie keer overlegd. Op basis van dat overleg en de bezorgdheden die werden geuit met betrekking tot de continuïteit en tot de samenwerking met en de afstemming op de lokale welzijnsorganisaties, wat mevrouw Vogels aanhaalt, werk ik aan een aantal veranderingen en aanpassingen in mijn ontwerp van decreet. Die samenwerking met de lokale welzijnsorganisaties zal in de nieuwe versie worden geëxpliciteerd. Dat was in de nieuwe versie niet zo. Toen ik daarop gewezen werd, vond ik dat zelf ook een tekortkoming.

Mevrouw Heeren, het is vanzelfsprekend niet de bedoeling dat de belangenverdediging van de SVK-sector zou worden opgenomen door de VMSW. Dat moet op een aparte manier gebeuren. Ook daarover overleg ik met de sector. Ik wil onderzoeken op welke manier dat het best kan gebeuren.

Mevrouw De Waele vraagt hoe de verhuurders de SVK-werking ervaren. Er is een bevraging geweest en die was positief. Mevrouw De Waele, als het u interesseert, kunnen wij u de documenten bezorgen.

Mevrouw Heeren verwijst naar een evaluatie die bezig is via de administratie. Wij zouden die evaluatie deze zomer moeten krijgen. Zo zullen wij lering kunnen trekken voor het toekomstige beleid voor de SVK-sector: wat kan nog beter, wat moeten we aanpassen, wat is al heel goed? Op basis van eerste contacten denk ik in grote lijnen al te kunnen zeggen dat de begeleiding van huurders zeer goed zit en dat er wat meer aandacht zou kunnen gaan naar de financiële opvolging en naar de opvolging van het patrimonium. Dat is een eerste voorzichtige indruk.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, dank u voor uw antwoord, maar het heeft mij niet helemaal gerustgesteld. U vertrekt van de Vlaamse realiteit. Ik geloof u dat u geld hebt uitgetrokken en dat de VMSW heel transparant is, zoals ook de voorzitter zegt. Dat is allemaal waar. Maar de realiteit zou er op het terrein wel eens helemaal anders kunnen uitzien. Wat betekent dat nu? Komt er een fusie op het lokale niveau tussen de Vlaamse huisvestingsmaatschappijen en de sociale verhuurkantoren? Zit dat in de pijplijn?

Minister Freya Van den Bossche: Ik wil zeker decretaal al het nodige doen om die stap richting woonmaatschappijen mogelijk te maken, mocht men die willen zetten. Dat kan interessant zijn voor mensen die op zoek zijn naar betaalbaar wonen. Het lijkt me echter niet wenselijk dat centraal op te leggen. Ik denk wel dat er vandaag kansen zijn die zich aandienen. Een aantal steden en gemeenten zijn bereid om daaraan mee te werken en eventueel zelf ook in een poot te voorzien. Dat wil ik wel mogelijk maken, maar ik wil dat zeker niet opleggen.

Mevrouw Mieke Vogels: U stelt dat niet te zullen opleggen, maar op het terrein is er natuurlijk sprake van een sterke partner en een zwakke partner, met een huisvestingsmaatschappij versus een sociaal verhuurkantoor. Het is zonneklaar dat in de meeste gevallen de lokale besturen of de politieke partijen in die lokale besturen zullen aandringen op een fusie. Dan kom ik tot mijn tweede zorg. Op dit moment is er helaas een sterk verschil in de visie op het woonbeleid tussen de gemeente en het OCMW. We hebben het daarnet nog gehad over de steden: die willen mensen aantrekken die meer verdienen en investeren daarom bijvoorbeeld liever in sociale koopwoningen dan nog te investeren in bijkomende sociale woningen. OCMW's zitten anderzijds met heel grote problemen wat huisvesting betreft, en hebben dus enigszins een ander belang dan de gemeenten. Dat blijkt ook uit de brief van het VVSG. OCMW's gebruiken steeds meer de sociale verhuurkantoren als middel om hun sociaal woonbeleid te helpen realiseren. Ik vrees dat door heel deze operatie de zwakste huurder nog maar eens tussen twee stoelen zal vallen. Dat is al zo bij het Grond- en Pandendecreet. Ik vrees dat dit hier ook het geval zal zijn.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voor alle duidelijkheid, er zijn heel wat bouwmaatschappijen die vandaag gelukkig ook participeren in sociale verhuurkantoren. Heel veel bouwmaatschappijen en gemeenten hebben zelf het initiatief genomen om een sociaal verhuurkantoor uit de grond te stampen. We kunnen alleen maar blij zijn met het succes van de voorbije jaren. We kunnen alleen maar blij zijn dat het kleine beetje dat ons nog rest van de privéhuurmarkt, wordt gekoesterd door sociale verhuurkantoren. Met alle respect, de privéhuurmarkt ziet dergelijke erg kwetsbare mensen soms niet graag komen, om allerlei andere redenen, maar vooral wegens de betaalbaarheid. Ik kan nog begrijpen dat een eigenaar zijn rendement op zijn tweede onroerend goed wil hebben, maar de overheid heeft de opdracht om dat te doen.

Mevrouw Vogels, u denkt dat de sociale verhuurkantoren morgen zullen worden opgeslorpt. Het is maar hoe u het bekijkt. Belangrijk is dat die sociale verhuurkantoren de professionaliteit, de mankracht en de middelen hebben om ervoor te zorgen dat de woningen die ze in huur kunnen nemen van de privémarkt, in orde zijn. Dan wijs ik erop dat

bouwmaatschappijen veel knowhow hebben. Dat is dus een win-winsituatie. Het gaat er niet over dat het ene beter is dan het andere. Er zijn heel goede samenwerkingsverbanden. Dan heb ik het vooral over die verbanden die ik ken in mijn regio. Ik weet niet hoe de situatie in Antwerpen is.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mevrouw Vogels, ik denk inderdaad dat u wat kort door de bocht gaat als u het hebt over die opslorping en die fusies. De sociale verhuurkantoren vervullen vandaag een zeer belangrijke rol op die privéhuurmarkt, op die zeer kwetsbare woonmarkt, waar de meest kwetsbare huurders inderdaad sterk aanwezig zijn. Net een van de uitgangspunten van de beleidsbrief was net dat we die rol willen versterken en dat we ervoor willen zorgen dat ze die rol ten volle kunnen spelen. Ze hebben daar de nodige professionele ondersteuning voor nodig. Belangrijker dan de vraag wie er ondersteunt, is de vraag hoe die ondersteuning precies gebeurt.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Ik heb alle begrip voor de vrees en de bekommernissen van mevrouw Vogels, maar ik denk dat ze te veel voorbijgaat aan de goede intenties van de minister met het nemen van deze maatregelen. Ze heeft het daarnet uitgelegd. Vooral de schaalvoordelen zullen van belang zijn en zullen worden aangewend. De aanwezige expertise zal nog beter ingezet kunnen worden. Daarin kan ik mevrouw Heeren volgen. Maar nogmaals, het is de bedoeling om in overleg te gaan met de mensen ter plaatse.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik wil nog even ingaan op het spanningsveld tussen het OCMW en de gemeente. Het zijn wel dezelfde politieke meerderheden die het beleid bepalen. Vaak is het zo dat de OCMW-voorzitter in het schepencollege is opgenomen. Vanaf 2012 is dat overigens verplicht. Als er al spanningsvelden zijn, vermoed ik dat die dan heel snel intern uitgeklaard moeten worden.

Het is niet mijn aanvoelen dat steden en gemeenten een heel tegengestelde politiek willen voeren ten opzichte van die van het OCMW. Als steden de gezinsvlucht van vaak jonge mensen met kinderen, die wat meer beginnen te verdienen, willen tegengaan, dan heeft dat veel te maken met de fiscale draagkracht van die overheden. Als ik naar mijn eigen stad kijk, is die draagkracht nodig om iets te doen voor mensen in armoede en miserie, die een stad ook veel aantrekt. Ik denk niet dat dat tegengesteld aan elkaar hoeft te zijn. Er zijn ook een paar sterke schouders nodig om die lasten mee te dragen en om iets te doen voor de mensen die het nodig hebben. Ik begrijp wat u zegt. De afstemming van beide is misschien niet altijd ideaal. Ik hoop dat, wanneer de OCMW-voorzitters vanaf 2012 in het schepencollege zitten, intern alles sneller wordt uitgeklaard.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de editie 2011 van de stadsmonitor en de plaats van Brussel daarin - 1052 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, zoals u weet, is de stadsmonitor een belangrijk leerinstrument voor de dertien Vlaamse centrumsteden, voor het Vlaamse stedenbeleid en voor iedereen die bij de uittekening van een toekomstgericht stedenbeleid betrokken is. Op basis van een hele reeks indicatoren worden de ontwikkelingen in de Vlaamse centrumsteden beschreven, wordt

de leefbaarheid van de steden in kaart gebracht en wordt aangegeven hoe duurzaam de ontwikkeling in en van die steden is. De stadsmonitor wil daarbij een antwoord geven op allerhande vragen over wat leeft in de stad, de mening van haar inwoners en hoe een stad zich ontwikkelt: zijn de inwoners tevreden over hun stad, hoe zit het met de leerachterstand in de steden, waar neemt het aandeel langdurig werklozen af, hoe verplaatsen inwoners zich in hun vrije tijd, zijn er voldoende sociale woningen enzovoort. Dat zijn allemaal elementen die maken dat de stadsmonitor een onmisbaar instrument geworden is.

Voor alle duidelijkheid, de stadsmonitor peilt zowel naar antwoorden op het vlak van de gemeenschaps- als van de gewestmateries.

De stadsmonitor bevat geen gegevens met betrekking tot Brussel. Die stad is een woon- en werkplek voor vele duizenden Vlamingen en, belangrijker nog, via het Stedenfonds, het Vlaams stedenbeleid, vloeien er ook heel wat middelen naar Brussel. Voor het jaar 2010 wordt aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) een trekkingsrecht van bijna 13 miljoen euro toegekend. Er is natuurlijk een beleidsovereenkomst tussen de VGC en de Vlaamse Gemeenschap en er is in voorzien dat de VGC de maatschappelijke effecten van de initiatieven die genomen worden, zal opvolgen aan de hand van een aantal indicatoren, maar dat neemt niet weg dat de gegevens die voor de Vlaamse centrumsteden in de stadsmonitor terug te vinden zijn, zeker nuttig zouden zijn voor de uittekening van het Vlaamse stedenbeleid in Brussel.

Minister, in uw beleidsnota Stedenbeleid stelt u expliciet dat de taskforce Brussel een voorstel zal uitwerken voor de ontwikkeling van gemeenschappelijke meet- en weetinstrumenten. U gaat verder: “Gezien de ervaringen met de Stadsmonitor lijkt het logisch om samen te werken en kennis te delen. Een concreet voorstel wordt uitgewerkt.” Om welke specifieke redenen maakte Brussel tot nu toe geen deel uit van de stadsmonitor? Brussel is immers wel opgenomen in het Vlaams stedenbeleid via het Stedenfonds. Er gaan heel wat middelen naar de VGC en dus naar Brussel. In de stadsmonitor, een belangrijk monitoringbeleid van dat Vlaamse stedenbeleid, komt Brussel dan weer niet aan bod. Dat is niet echt logisch. Wat is de reden daarvan?

Werd vanuit Brussel of de VGC ooit de vraag gesteld om de stadsmonitor uit te breiden met gegevens over Brussel? Acht u het niet aangewezen dat de gegevens, of minstens een aantal ervan, over Brussel in de stadsmonitor opgenomen worden? U kunt natuurlijk een onderscheid maken tussen de gegevens inzake de gemeenschapsmateries – Onderwijs, Cultuur, Welzijn –, waarop Vlaanderen meer vat heeft, en die voor het gewest. Vandaag is er echter geen enkele verwijzing naar wat er in Brussel leeft of bestaat. Dat is toch wel een gemiste kans. Hebt u plannen om voor de volgende editie van de stadsmonitor een plaats te geven aan Brussel, eventueel met een onderscheid tussen de gemeenschapsmateries, waar we direct vat op hebben, en de gewestmateries, waarvoor Brussel zelf aan het stuur zit?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, collega's, er is nog nooit een vraag gekomen van eender welke Brusselse actor om te worden opgenomen in de stadsmonitor. De vraag bestaat daar helemaal niet.

Er zijn wellicht een aantal belangrijke redenen voor. Eén reden zie ik in het feit dat wij de bevraging organiseren via een grootschalige schriftelijke survey. U weet dat die in het Nederlands is opgesteld en er is een grote vrees dat er een bijzonder grote graad van non-respons zou zijn. Om die reden heeft Brussel een Meet- en weetcel opgericht die zelf een eigen face-to-facebevraging zal doen in het Nederlands, het Frans, het Engels enzovoort. Dat is natuurlijk niet dezelfde techniek die wij gebruiken voor onze dataverzameling. Dus zijn de verkregen data ook helemaal niet vergelijkbaar met de data die wij verzamelen.

Het is overigens zo dat er voor het ontwikkelen van indicatoren voor Brussel moeilijkheden zijn. Indicatoren uit centrale databanken zijn niet zomaar compatibel omdat men andere

manieren heeft om hetzelfde te meten. Ik denk aan spijbelgedrag, schoolse achterstand, wachtlijsten voor de sociale huisvesting enzovoort. Men mag het daar meten op eender welke manier, en dat is geen goede vergelijkingsbasis. De andere steden gebruiken exact dezelfde indicatoren en hebben dus exact dezelfde vergelijkingsbasis. Het is dus niet zomaar compatibel.

Het is ook zo dat de stadsmonitor vertrekt van een visie. Die indicatoren zijn niet neutraal. Als wij bijvoorbeeld zeggen dat er voldoende toegankelijk groen moet zijn, dan is dat een keuze omdat wij in Vlaanderen – gewestmaterie – vinden dat toegankelijk groen zeer belangrijk is. Het is onmogelijk om met de VGC over die gewestmateries uitsluitel te geven, maar dat is wel het overgrote aandeel in onze indicatoren. Je zou dus een compleet fragmentair beeld krijgen, mocht dat beeld al kunnen kloppen voor gemeenschapsmateries. Om die reden heeft Brussel beslist om wel op een andere manier bevragingen te organiseren, want het is natuurlijk belangrijk om over data voor Brussel te beschikken.

In het kader van de taskforce Brussel werken we heel nauw samen met de Meet- en weetcel van de VGC. Het is ook zo dat de Studiedienst van de Vlaamse Regering samen met hen een omgevingsanalyse heeft voorbereid. Een ander voorbeeld is de samenwerking die we hebben op het vlak van de lokale statistiek, het toevoegen van data over Brussel op de Vlaamse portaal-site. We verlenen ook onze medewerking aan de survey die de VGC plant. Men gebruikt er de vragenlijst die we ontwikkelen voor onze nieuwe stadsmonitor. We proberen wel om op een aantal manieren meer en relevante data over Brussel te verzamelen. Die zijn evenwel niet zomaar inpasbaar in onze stadsmonitor. Mocht er een moment zijn waarop Brussel het wel zinvol vindt om dat in te passen en de nodige inspanningen voor comptabiliteit wil doen, dan wil ik dat natuurlijk onderzoeken. Maar het is mijn aanvoelen dat Brussel graag op de eigen manier die data verzamelt.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, ik dank u voor uw antwoord, dat ik toch ontgoochelend vind. Ik begrijp natuurlijk wat u zegt. De indicatoren zijn niet compatibel, maar als dat uw uitgangspunt is, dan kun je over het Vlaamse beleid in en rond Brussel niets meer gaan meten of weten. Want natuurlijk zijn de indicatoren verschillend en de uitdaging bestaat erin om er mee om te gaan en afspraken te maken met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Over gewestmateries kan ik u volgen, maar niet over de gemeenschapsmateries. Ik begrijp dat niet. Als u vragen stelt over onderwijs, over cultuur en over welzijn, dan maakt Brussel integraal deel uit van de Vlaamse Gemeenschap en dan zijn die vragen evengoed van toepassing op wat gebeurt in Brussel, in Gent, in Antwerpen, in Brugge of in Oostende. We hebben die indicatoren zelf in handen. We hebben de gemeenschapsindicatoren zelf in handen. De VGC maakt deel uit van de grote Vlaamse Gemeenschap. Het moet helemaal niet gecompliceerd zijn om die op te nemen in de stadsmonitor.

Ik dring er echt op aan om de komende tijd op dat vlak vorderingen te maken en minstens voor de dingen die we zelf aansturen met onze bevoegdheden, een link te leggen tussen de gegevens die bestaan in de Vlaamse steden en de gegevens die bestaan in de hoofdstad.

Minister Freya Van den Bossche: Ik blijf bij mijn antwoord. Het is logisch dat er data worden verzameld in Brussel. Het is logisch dat we daaraan meewerken, maar het is niet zo dat ik in de plaats kan treden. U weet of u weet niet dat de stadsmonitor geen evaluatie is van beleid, maar een toestand van de stad moet weergeven. Het zou een zeer fragmentair beeld opleveren dat veel meer zal leiden tot een soort evaluatierapport van de VGC, dan een werkelijke staat van de stad.

Daarom moeten we, zoals Brussel trouwens wil, samen met Brussel meewerken aan het ontwikkelen van een manier om data te verzamelen. Goede data die een correct beeld geven van de stad, waarvan ook wij gebruik zullen kunnen maken. Maar onze manier van data verzamelen, kunnen we helaas niet zomaar op Brussel toepassen. Dat gaat niet.

De heer Paul Delva: U hebt mijn bijkomende vraag waarschijnlijk niet goed begrepen. Het gaat over de elementen die we zelf aansturen vanuit dit parlement en deze regering. Het gaat niet over de gewestmateries, want daar kan ik u volgen. Er kan geen enkel obstakel zijn om die elementen wel op te nemen in de stadsmonitor. Die indicatoren hebben we zelf in de hand. De VGC maakt indicatoren op. U maakt indicatoren op. Ze zijn allemaal in handen van de grote Vlaamse Gemeenschap, met inbegrip van Brussel.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Griet Coppé tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de prestatiebeoordeling van de sociale huisvestingsmaatschappijen - 1064 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Voorzitter, minister, collega's, in het najaar op 22 oktober 2010 nam de Vlaamse Regering een definitief besluit tot vaststelling van de aanvullende voorwaarden en de procedure voor de erkenning als sociale huisvestingsmaatschappij (SHM) en tot vaststelling van de procedure voor de beoordeling van de prestaties van SHM's.

In de praktijk zijn deze aanpassingen zeer moeilijk te implementeren. Zo houdt de uitbreiding van het 'doel' van de SHM een extra financiële en organisatorische belasting in voor de maatschappij. Daarbij komt dat de Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen (VVH) wel om advies werd gevraagd over dit besluit en de drie bijlagen. De finale modelstatuten, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, verschilden echter zeer sterk van het ter advies voorgelegde ontwerp. Een groot aantal aanpassingen werden doorgevoerd die het louter 'technische' overstegen en een grote invloed hebben op de werking van onze SHM's. Nochtans luidt de beleidsnota Wonen 2009-2011: "Nieuwe modelstatuten zullen de werking van de SHM's vergemakkelijken." Deze aanpassingen betekenen meer werk, kosten en zwaardere procedures voor de SHM's. Bij deze laatste leven dan ook heel wat vragen over de concrete toepassing van dit besluit. Ze hebben het gevoel dat er een zeker wantrouwen is tegenover de verschillende directeurs, omdat er een gedetailleerde omschrijving staat van de taak van de directeurs, omdat er ook in detail staat hoe hoog de zitpenningen mogen zijn enzovoort.

Minister, waarom versilde de finale versie van het besluit met betrekking tot de prestatiebeoordeling zo sterk van de ontwerpversie? In welke mate hebt u rekening gehouden met het VVH-advies? Acht u, gezien de bedenkingen van het werkveld, een bijsturing van het besluit van de Vlaamse overheid van 22 oktober 2010 wenselijk?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, de modelstatuten werden op 23 juli 2010 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Daarna worden ze voor advies voorgelegd aan de VVH, de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), de Vlaamse Woonraad en de Raad van State. Op vraag van een aantal partijen zijn er voor de definitieve goedkeuring op 22 oktober 2010 nog een aantal technische wijzigingen aangebracht.

Wat er is gebeurd, is het gevolg van een vergissing. Men heeft op de administratie de foute versie verstuurd, de niet-finale versie. Een deel van de verklaring ligt in het feit dat het een en ander al was aangepast, maar dat men niet de aangepaste versie heeft verstuurd. Het is een jammerlijke vergissing.

Er zijn een aantal sociale huisvestingsmaatschappijen die me er intussen op hebben gewezen dat een aantal bepalingen problemen geven inzake praktische uitvoerbaarheid. U verwijst

daar ook naar. Ik deel die bekommernis natuurlijk. Modelstatuten zouden niet mogen leiden tot meer werk, meer kosten of meer administratieve lasten. Ze zijn enkel een leidraad om aan te geven welke bepalingen minimaal in de statuten moeten worden opgenomen om in overeenstemming te zijn met de Vlaamse Wooncode en de uitvoeringsbesluiten.

Daarom stel ik voor om in overleg met de VVH een aantal bepalingen die de dagelijkse werking van de SHM's negatief kunnen beïnvloeden, simpelweg te schrappen. Het gaat bijvoorbeeld om de expliciete vermelding van de bestuursleden en de aandeelhoudersstructuur. Ik ga ook de termijn om de statuten aan te passen, verlengen tot 30 juni 2012 zodat iedereen dat rustig kan doen en er voldoende tijd voor heeft.

Morgen zal ik aan de Vlaamse Regering voorstellen om de aanpassingen door te voeren.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Minister, ik dank u. De SHM's zullen gelukkig zijn, want ze vreesden dat ze bij elke vervanging van bestuursleden een notariële akte moesten laten opmaken. Ik denk niet dat het de bedoeling is om bijkomende kosten te laten doen. Ik ben superblij met het antwoord, en zeker ook alle mensen die contacten hebben met de VVH en de SHM's.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■